

แผนปฏิบัติการ กรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

กรมป่าไม้

สำนักแผนงานและสารสนเทศ

กรมป่าไม้

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้

ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ	๕
(ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)	
❖ แผนระดับที่ ๑	๖
ยุทธศาสตร์ชาติ	๖
❖ แผนระดับที่ ๒	๘
๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๗
๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙
๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๑๐
๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๑๒
❖ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๑๓
๑) แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)	๑๓
ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี	
๒) แผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี	๑๕
(พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๓) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)	๑๗
ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	
๔) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๑๘
ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
๕) แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้การบุกรุกที่ดินของรัฐ	๑๙
และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๖) แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓	๒๐
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๗) นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ	๒๑
๘) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	๒๔
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๙) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	๒๕
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

๑๐) ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๖
๑๑) ร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๘
๑๒) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)	๓๒
๑๓) นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๓
๑๔) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๔
ส่วนที่ ๓ สารสำคัญแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๓๗
❖ ภาพรวม	๓๘
❖ แผนปฏิบัติการ	๔๔
๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	๔๕
๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	๕๐
๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชน อยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน	๕๕
๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	๖๐
๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท	๗๒
๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้	๗๕
❖ สรุปกรอบแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๗๙
❖ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ	๘๙
❖ คณะผู้จัดทำ	๙๐

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) กรมป่าไม้

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

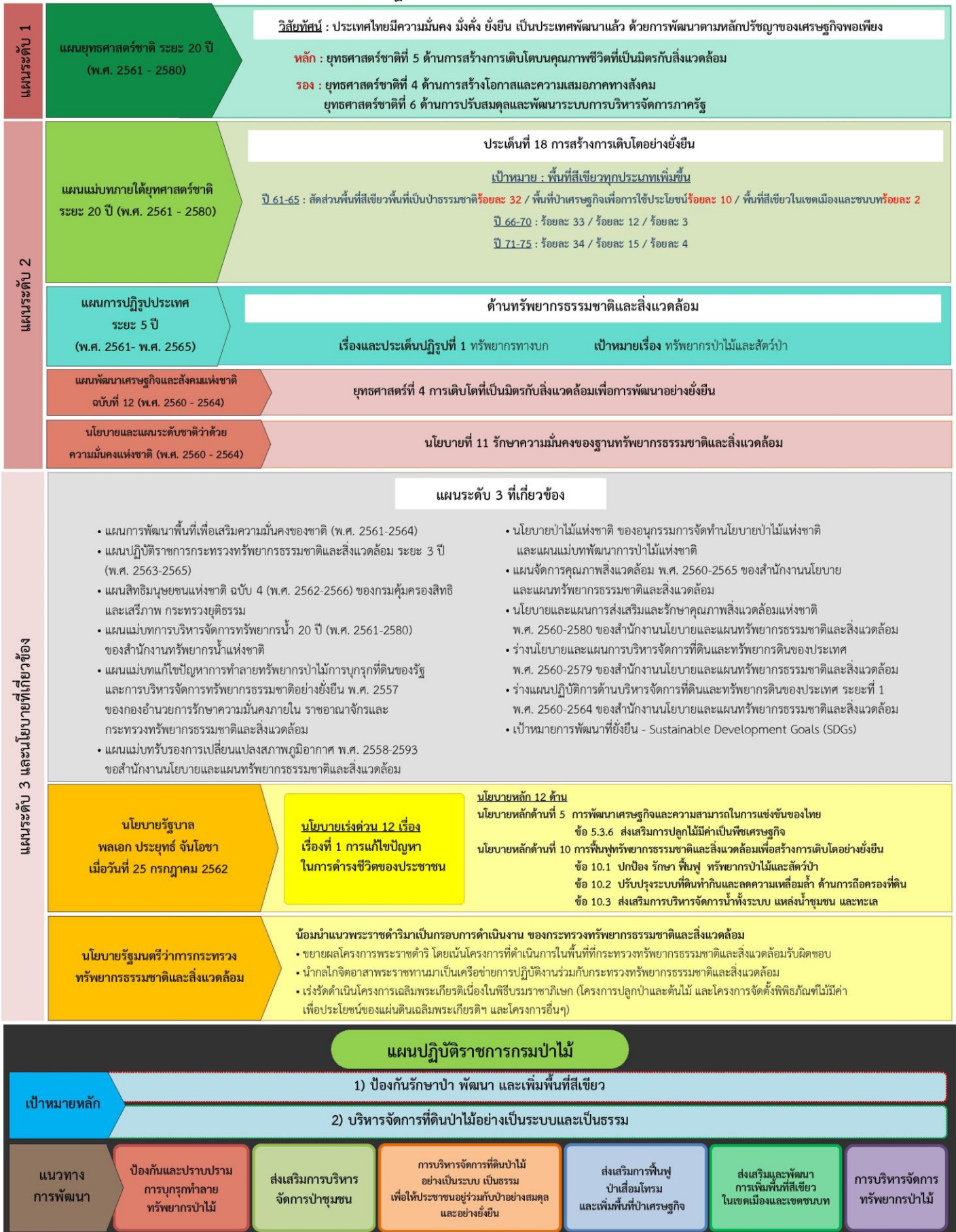
ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายังต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ใช้ประโยชน์ และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ยกกระตือรือร้นทัศน เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการสนับสนุน พัฒนา และบูรณาการ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อประโยชน์ ในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมนี้ได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ ๓ ในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ แนวทาง ดังนี้

- ๑) การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุล และอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

ผังความเชื่อมโยง แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

สรุปสำหรับผู้บริหาร แผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ กรมป่าไม้		1) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว 5.9 ล้านไร่				
		2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม 12.5 ล้านไร่				
แนวทางการพัฒนา / เป้าหมาย	ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน	ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท	การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
แนวทางการพัฒนา / เป้าหมาย	อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง	พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยกรมมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน	1. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน 2. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง 3. พัฒนาระบบข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ฟื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ 2. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	1. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียว	1.ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย 2. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรมีสมรรถนะสูง 4. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย 6. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน
แนวทางการย่อย	1.ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า 2. พัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่า 3. ปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า	1. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน 2. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน 3. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว 4. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	1. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ 2. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน 3. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ 4. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม 5. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	1. ปลูกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมโดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ที่ดินของรัฐ) 2. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้ 3. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช. 4. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/วางคืนมีป่า 5. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้สู่ชุมชน 6. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร 7. บริหารจัดการและพัฒนาทางวิจัย 8. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน 9. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยที่ส่งผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร 10. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร	1. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท 4. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ระหว่างภาครัฐไม่ตามแนวทางประชารัฐ	1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ 2. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานป่าไม้โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนาป่าไม้ 3. พัฒนากฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ 4. การพัฒนาความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ 5. การให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้ 6. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์
ตัวชี้วัดแนวทางการย่อย	1. ภายในปี พ.ศ. 2580 มีเครือข่ายและจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ 816 รุ่น 1,061 เครือข่าย 2. บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพและมีความพร้อมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า 100 % 3. เป้าหมายพื้นที่ยึดคืนพื้นที่ป่า 100,000 ไร่ ในแต่ละปี	1. พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยกรมมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน ไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ 2. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ 3. เครือข่ายป่าชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ จำนวน 68 เครือข่าย (จังหวัด) 4. ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าไม้ 20 แห่ง	1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย 12.5 ล้านไร่ 2. - มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่รับทราบและยอมรับของประชาชน - มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ อาทิ ป่าชุมชน พื้นที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ - มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากลและเอกสารคำการรังวัด - การตรวจสอบเอกสารสิทธิและการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ 3. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ 4. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 170 เรื่อง 5. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม 5.9 ล้านไร่ 1. - พื้นที่ป่าสมบูรณ์/ป่าคืนสภาพ จำนวน 3.4 ล้านไร่ - พื้นที่พื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม 1 ล้านไร่ 2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการปรับเปลี่ยนจากปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน 754,590 ไร่ 3. พื้นที่พื้นที่ป่ากลุ่ม ก ขึ้นที่ 1, 2 (คทช.) 3.22 ล้านไร่ (28+42) 4. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/วางคืนมีป่า 942,178 ไร่ 5. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 35.65 ล้านไร่ 6. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินของรัฐ ไม่น้อยกว่า 7.85 ล้านไร่ - พื้นที่ คทช. กลุ่ม ขึ้นที่ 3, 4, 5 ก่อนมี คทช. 30 มี.ย. 41 ไม่น้อยกว่า 1 ล้านไร่ จาก 3.9 ล้านไร่ - พื้นที่ คทช. กลุ่ม ขึ้นที่ 3, 4, 5 หลังมี คทช. 30 มี.ย. 41 ไม่น้อยกว่า 1.85 ล้านไร่ จาก 3.7 ล้านไร่ - พื้นที่ สปก. และส่วนราชการอื่น ไม่น้อยกว่า 5 ล้านไร่ - พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินเอกชน ไม่น้อยกว่า 13.9 ล้านไร่ - ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากพื้นที่เอกสารสิทธิ ไม่น้อยกว่า 13.9 ล้านไร่ - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจและปริมาณผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น 7. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 8. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยด้านการป่าไม้ 170 ชุมชน 9-10. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย 186 เรื่อง	1. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 4,9616 ล้านไร่ 2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 2,025.1376 ล้านกล้า 3. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า 4,500 แห่ง 4. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรุกรการป่าไม้ 24 ศูนย์ - ระดับความพึงพอใจต่อการบริการของผู้ใช้บริการ 3. - กฎหมาย และกฎหมายลำดับรองได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นไปตามมาตรฐานสากล - มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย 4. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ 5. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ 6. ร้อยละ 80 ของผู้มาขอรับการบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด	1. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2. - มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล - ร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้านการบริหารราชการตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด - มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า - ระดับความพึงพอใจต่อการบริการของผู้ใช้บริการ 3. - กฎหมาย และกฎหมายลำดับรองได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นไปตามมาตรฐานสากล - มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย 4. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ 5. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ 6. ร้อยละ 80 ของผู้มาขอรับการบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด
	สบก. สปฟ.	สชช. สวพ.	สวพ. สดช. สดอ.	สวพ. สสป. สดร. สดม.	สวพ. สสป. สจค. สดร.	สบก. สมส. สวพ. สกม. สกญ. สคณ. สดป. กพร. สทส. กณ. กคจ.

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ (ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐) และนโยบายรัฐบาล

๒.๑ (แผนระดับที่ ๑)

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๑) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(๑.๒) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(๑.๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(๑.๔) ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

(๒.๒) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

(๒.๓) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒.๔) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ เรื่อง ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๒) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) สร้างความเป็นธรรม และความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๑.๒) กระจายศูนย์ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ ทุกภาคส่วน เข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

(๑.๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(๒.๑.๑) กระจายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่อาศัย และทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ ซึ่งกรมป่าไม้ ได้นำแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัย ทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓,๔ และ ๕ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๙ ล้านไร่ นำเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินให้ชุมชนแล้ว ๑.๒๑ ล้านไร่

๓) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

(๑) เป้าหมาย

(๑.๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(๑.๒) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ

(๒.๒) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ได้กำหนดให้มีการปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นต้น

๒.๒ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (หลัก)

(๑.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ ๑ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ จำนวน ๖ ด้าน ในแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

(๑.๒) แผนย่อยที่ ๑ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

การเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เป็นการให้ความสำคัญกับการคงไว้ซึ่งพื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง เพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ โดยน่านวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาการของภาครัฐและออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน นอกจากนี้ยังจะต้องส่งเสริมการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

• แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๒ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก พร้อมทั้งให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่านั้น และสร้างกลไกที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ ป้องกันการลักลอบทำไม้ที่ผิดกฎหมาย และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้

ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติเกิดความรู้สึกห่วงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และ
ได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัว
แบบมีส่วนร่วม

- เป้าหมายของแผนย่อย

- เป้าหมายที่ ๒ พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามแผนแม่บทฯ
ในแผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวโดยกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย
ในแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ๒ ด้าน ได้แก่ **ด้านการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว**
(ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ส่งเสริมการฟื้นฟู
ป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้) และ**ด้านการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม**
(การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและ
อย่างยั่งยืน)

เป้าหมายการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า
และมีแนวโน้มลดลง

๒) พื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ประเทศ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
อย่างต่อเนื่อง จำนวน ๕.๙ ล้านไร่

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ
ในพื้นที่เอกชน เกษตรกร ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทั่วไป จำนวน ๓๕.๖๕ ล้านไร่

เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๑) พื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้รับการ
การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหา และมีการควบคุมให้เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาต จำนวน ๑๒.๕ ล้านไร่

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ทรัพยากรทางบก

(๑) เป้าหมายเรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(๑.๑) ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับกับสมดุลของระบบนิเวศ
และการใช้ประโยชน์

(๑.๒) สามารถหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติ
อย่างยั่งยืน

(๑.๓) มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(๑.๔) ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่ามีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๑) วัตถุประสงค์ที่ ๑.๔ เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๒) เป้าหมายรวมที่ ๒.๔ ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๑) วัตถุประสงค์

รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

๓.๒) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ ๑ การรักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ มีการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด ๑.๑ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่า

ตัวชี้วัด ๑.๒ แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (โครงการ One Map) ทั่วประเทศ

เป้าหมายที่ ๓ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษ

ตัวชี้วัด ๓.๓ คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตหมอกควัน

แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนี้

๑.๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ

๑.๒) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๓) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน แก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ

๒) แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ

๒.๑) แก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้

เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้ โดยส่งเสริมทุกภาคส่วนเข้าร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประสานกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคีตามข้อกำหนด

ในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ตลอดจนดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม สำหรับการแก้ปัญหาหมอกควันจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เช่น ข้าวโพด ควรศึกษาวิจัยพืชอื่นทดแทนที่เหมาะสมมีตลาดรองรับและต้นทุนต่ำกว่า และสร้างอาชีพทดแทน อาทิ การท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น

๓) ประเด็น การคุ้มครอง ป้องกัน รักษา พื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และเขตอนุรักษ์

ระหว่างป่า

๓.๓) ควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำและการใช้สารเคมีการเกษตรในพื้นที่ต้นน้ำอย่างเข้มงวด

และชุมชน

๓.๕) ส่งเสริมหลักการชุมชนอยู่ร่วมกับป่า

๓.๗) ส่งเสริมการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

กับพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่รอยต่อตามแนวเขตอนุรักษ์

๓.๙) สนับสนุนการปลูกต้นไม้และการปลูกป่าอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในระดับครัวเรือนและชุมชนภายใต้แนวคิดและกลไกส่งเสริมที่เหมาะสม เช่น ธนาкарต้นไม้ หรือการปลูกต้นไม้ใช้หนี้ เป็นต้น

๓.๑๐) ให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมการปลูกป่าของประเทศที่สามารถขับเคลื่อนได้
 อย่างเป็นรูปธรรม

๔) ประเด็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และการจัดการองค์ความรู้

๔.๑) สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐและการใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ให้เกิดความชัดเจน

๔.๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรชายฝั่งป่าชายเลน แหล่งน้ำที่ดิน และทรัพยากรแร่ เผยแพร่ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่องทุกปี ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ

๔.๓) ปรับปรุงระบบการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตอนุรักษ์ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีอวกาศและภาพถ่ายดาวเทียม ให้เป็นมาตรฐานที่ยอมรับร่วมกัน และสามารถติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าและการใช้ประโยชน์ที่ดินได้

๕) ประเด็นการปรับปรุงการบริหารจัดการที่ดินทั้งระบบและกระจายการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรม

๕.๑) จัดทำระบบสารสนเทศและทะเบียนข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ แสดงการครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในที่ดินของรัฐ ที่ดินเอกชน และที่ดินที่มีการถือครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการและป้องกันการขยายพื้นที่เกษตรกรรมเข้าไปในเขตอนุรักษ์

๕.๒) กำหนดมาตรการเพื่อกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม เช่น จัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า ให้มีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่รกร้าง และจัดให้มีระบบและองค์การบริหารจัดการที่ดินให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อลดความสูญเสียพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เป็นต้น

๒.๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์แห่งชาติ

๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

นโยบายที่ ๑๑ : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึง ลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๑) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง

แผนที่ ๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รองรับนโยบายที่ ๑๑ : รักษา ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

๓) กลยุทธ์

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่การอนุรักษ์ที่ชัดเจน

(๒) เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วม บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางพระราชรัฐ

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การลักลอบนำเข้าวัตถุมีพิษ สารเคมีอันตราย และกากของเสียต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมของต่างชาติที่เข้ามาตั้งในอาณาเขตของประเทศไทย และปล่อยของเสียกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) ส่งเสริมการผลิต การบริโภค การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุง กฎหมายระเบียบ เพื่อให้มีการรักษา คุ้มครองและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถเจริญเติบโตควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม

(๖) ส่งเสริมการรวมตัวในระดับภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นภาคีด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น หมอกควันจากไฟป่า และขยะทะเล เป็นต้น

๒.๓ (แผนระดับที่ ๓)

๒.๓.๑ แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี

เป้าหมาย

๔.๕.๕ คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ มีการจัดตั้งถิ่นฐานตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมไปกับการป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

กลยุทธ์

๑) อนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำลำธารตามแนวพระราชดำริในพื้นที่เป้าหมาย จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ มุ่งเสริมสร้าง ปลุกจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของป่าและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าตามแนวทางปลูกป่าในใจคน อาทิ การฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.)

๒) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของมนุษย์ และสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรแผนใหม่แก่ประชาชน

๓) สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและการใช้วัฒนธรรมชุมชน เพื่อลดเงื่อนไขปัญหาความขัดแย้ง และการแย่งชิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔) มุ่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่เป้าหมายและรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ โดยส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างธนาคารอาหารชุมชนและฟาร์มตัวอย่างตามภูมิสังคม

๕) ดำเนินการสำรวจวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและเร่งแก้ไขปัญหาการทับซ้อน แนวเขตที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย โดยเร่งปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ เพื่อลดเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๖) ป้องกัน และแก้ไขปัญหามอกคว้น ไฟป่าอย่างบูรณาการ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในปัญหา การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ทั้งการปรับสภาพพื้นที่ป้องกันและความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ และการประสานการดำเนินงานแก้ไขปัญหามอกคว้นไฟป่ากับประเทศรอบบ้าน

๗) ป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดดินเสื่อมโทรมชั้นวิกฤต และภัยธรรมชาติที่เกิดจากการชะล้างพังทลายของดินที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการ พัฒนา ปรับปรุง บำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการรณรงค์การใช้หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

๘) พัฒนาระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยยึดหลักการสร้างสมดุลในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศและการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่เป้าหมาย ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่

๒.๓.๒ แผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๑) เป้าหมาย

๑.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์

๑.๑.๑) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ

๑.๑.๒) พื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง

๑.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม

๑.๒.๑) ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ที่เสื่อมโทรม

๑.๒.๒) ส่งเสริมสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์

๑.๓.๑) พื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ตามเป้าหมาย

๑.๓.๒) การบริการจากป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยว

๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์

๒.๑.๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็น ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕

๒.๑.๒) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง

๒.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม

๒.๒.๑) พื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ประเทศ

- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าปีละ ๕๐,๐๐๐ ไร่

๒.๒.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน เกษตรกร ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทั่วไปไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ต่อปี

๒.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์

๒.๓.๑) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืนปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่

	๓) แนวทางการพัฒนา
	๓.๑) เป้าหมายการอนุรักษ์
	๓.๑.๑) อนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรป่าไม้ ๓.๑.๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจและหน่วยพิทักษ์ ๓.๑.๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ๓.๑.๔) การป้องกันแก้ไขการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้โดยบูรณาการอากาศยาน
กับภาคพื้นดิน	
	๓.๑.๕) ใช้ดาวเทียมติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่า ๓.๑.๖) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๓.๑.๗) การจัดการเชื้อเพลิง ๓.๑.๘) ชุดปฏิบัติการดับไฟป่า ๓.๑.๙) การใช้อากาศยานสนับสนุนการป้องกัน แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๓.๑.๑๐) ป้องกันและควบคุมไฟป่า หมอกควัน ๓.๑.๑๑) ป้องกันปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๓.๑.๑๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓.๑.๑๓) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชน
อยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน	
	๓.๒) เป้าหมายการฟื้นฟูและส่งเสริม
	๓.๒.๑) ส่งเสริมการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรม ๓.๒.๒) ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๓.๒.๓) ส่งเสริมและพัฒนากการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ๓.๒.๔) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ของเกษตรกรในที่ดินกรรมสิทธิ์
	๓.๓) เป้าหมายตามการใช้ประโยชน์
	๓.๓.๑) นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ๓.๓.๒) จัดทำมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์
ที่ดินป่าไม้	
	๓.๓.๓) บริหารจัดการป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ ๓.๓.๔) ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารทรัพยากรป่าไม้ให้เหมาะสม และ
ทันสมัย	

๒.๓.๓ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖) ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กลาบริบรองสิทธิในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตรา ๔๓ วรรค ๒ ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ อย่างไรก็ตามการพัฒนาของประเทศทางอุตสาหกรรมแบบก้าวกระโดดในอดีต และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการพัฒนาที่ช่วยใ้มนุษย์สามารถใช้ประโยชน์จากธรรมชาติได้มากขึ้น กลับเริ่มส่งผลเสียต่อนุชยเองในด้านต่าง ๆ ทั้งผลกระทบตอทรัพยากรธรรมชาติที่เริ่มเสื่อมโทรม ความไม่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงกว่าในอดีต ตลอดจนผลเสียในเชิงสุขภาพ ทั้งทางตรงจากการใช้เทคโนโลยี เช่น ยาปราบศัตรูพืช การทำการเกษตรกรรมแบบใหม่ และทางอ้อมจากคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ที่ลดลง จึงเป็นประเด็นท้าทายที่รัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลระดับการพัฒนาของประเทศให้เหมาะสม จะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

สภาพปัญหา

๑. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติการพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาแม้จะส่งผลให้ระดับรายได้เฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้น และจำนวนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มักส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก อาทิ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดการขาดความสมดุลของระบบนิเวศนและส่งผลให้เกิดปัญหาทั้ง เรื่องน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนการเร่งการทำเกษตรกรรมโดยใช้สารเคมีทั้งปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืชตลอดจนปัญหการทำลายสิ่งแวดล้อมจากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ซึ่งอาจไม่ได้มานะบวณการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวนี้จัดเป็นปัญหาในเชิงสิทธิมนุษยชน เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงกับผูประกอบการเท่านั้น หากยังส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีสิทธิในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไมต่าง ๆ ยังคงไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนที่ไดดำเนินมาเป็นระยะเวลายาวนานก่อนมีการประกาศใช้กฎหมาย โดยแมกฎหมายหลายฉบับจะมีเนื้อหาเป็นการละเมิดสิทธิประชาชนที่อาศัยอยู่แตกอน แต่ประชาชนซึ่งในความเปนจริงเป็นผู้เสียหายกลับตกเป็นผู้กระทำความผิด ประเด็นดังกล่าวเปนประเด็นทางสิทธิมนุษยชนที่ซับซ้อน เนื่องจากในทางหนึ่งนั้นรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลสวัสดิการโดยรวมทั้งหมดของประเทศเพื่อใ้การพัฒนาในทุกมิติเปนไปอย่างยั่งยืนที่สุดควรมีมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรตามสมควรเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม แต่ในอีกทางหนึ่งนั้นแนวทางหรือมาตรการการอนุรักษ์ทรัพยากรในบางรูปแบบก็อาจไปละเมิดสิทธิมนุษยชนในบางมิติ

ข้อเสนอแนะ

๑. เน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่สร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้มีการพิจารณาปรับใช้ตัวชี้วัดของการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ในการวัดผลการดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เร่งบังคับใช้กฎหมายทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดและกฎหมายที่เอาผิดหน่วยงานของรัฐที่ละเลยการควบคุมหรือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้เจ้าของสถานประกอบการและอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ปล่อยของเสียจากการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในเขตพื้นที่โดยรอบโรงงานได้ตระหนักว่าหากกระทำความผิดจะถูกลงโทษอย่างรวดเร็วและรุนแรง นอกจากนี้ยังควรเร่งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ต่อสู้คดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นการเฉพาะ โดยที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ต้องออกทุนทรัพย์ในการฟ้องร้องเอง เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วผู้เสียหายที่เป็นผู้มีรายได้น้อยมักไม่มีทรัพยากรที่เพียงพอในการฟ้องร้องเรียกค่าชดเชยเอาจากผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง

๓. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นการหาหรือรวมระหว่างทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงนักกฎหมายเท่านั้นหากยังควรให้มีส่วนและผู้เชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายอื่น ๆ อาทิ ด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนตัวแทนชาวบ้านชาวไร่หรือ เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังควรมีมาตรการที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ช่วยบรรเทาผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับประชาชนผู้ดำรงชีวิตในพื้นที่มาอย่างยาวนานก่อนการประกาศใช้กฎหมาย

๒.๓.๔ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๑) เป้าหมายในภาพรวมของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

(๕) ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู สามารถชะลอการไหลบ่าของน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำตามผังที่กำหนด มีการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดชัน

๒) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกัน การพังทลายของดิน

๒.๕.๑) เป้าประสงค์ : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

๒.๕.๒) กลยุทธ์

(๑) การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกป่า และการสร้างฝายชะลอน้ำประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

(๒) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรลาดชัน จัดทำแนวป่ากันชน การปลูกป่าเลียนแบบธรรมชาติ ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการปลูกหญ้าแฝก

๒.๓.๕ แผนแม่บทแก้ไขปัญหการทำลายทรัพยากรป่าไม้การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ยุทธศาสตร์พิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์

๑.๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ผนึกกำลังป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

๑.๑.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า

(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้

ทำลายป่า

(๔) ยึดคืนพื้นที่ป่า ยับยั้งการบุกรุกป่า และแก้ไขปัญหการบุกรุกป่าของชน โดยใชภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักฐานหลัก ร่วมกับหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดิน

๑.๒.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) กำหนดให้การแก้ไขปัญหการบุกรุกการตัดไม้ทำลายป่าเป็นวาระแห่งชาติ

(๒) จัดตั้งองค์กรแนวร่วมภาคประชาชนเพื่อปลูกจิตสำนึก

(๓) ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

๑.๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูประบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๑.๓.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) ปรับปรุงระบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

(๒) พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานด้านการบริหารจัดการป่าไม้ ทั้งระดับ

จังหวัดและอำเภอ

(๓) จัดทำแนวเขตทรัพยากรป่าไม้ทุกประเภทให้เป็นแนวเดียวกันที่ชัดเจน

(๔) จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (Zoning)

(๕) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการพิทักษ์

ทรัพยากรป่าไม้

๑.๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ป่าไม้และดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๔.๑) กลยุทธ์ที่สำคัญ

- (๑) จัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม
กับประชาชน
- (๒) จัดระบบการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการ
และลดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า
- (๓) ให้คนอยู่กับป่าพึ่งพากันอย่างมีความสุข
- (๔) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูและดูแลป่า
อย่างยั่งยืน
- (๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้

๒.๓.๖ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓ ของสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๕) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติมุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีแนวทางและมาตรการ ดังนี้
- (๕.๑) การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้
คงความสมบูรณ์
- (๕.๒) การกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน
- ๑.๒) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ
- (๗) ภาคนโยบายมุ่งเน้นการอนุรักษ์การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม
เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ทั้งนี้ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า ควรจัดให้มี
การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่มีการสื่อสารข้อมูล
อย่างครบถ้วนและโปร่งใสในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการตัดสินใจโดยอิสระ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่าง
เท่าเทียม และมีกลไกในการนำผลจากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยมี
แนวทางและมาตรการ ดังนี้
- (๗.๑) ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และเครือข่ายธนาคารต้นไม้และการปลูก
สวนป่าเศรษฐกิจให้เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนตามแนวทางการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable Forest
Management : SFM) และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อระบุแหล่งกำเนิดของไม้ เช่น ลายพิมพ์ ดีเอ็นเอ
(DNA Fingerprint) เป็นต้น

(๗.๒) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบพันธุ์ปาล์มน้ำมัน โดยการระดมทุนจากภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ตามหลักการการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services : PES) และแนวทาง REDD+ เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้วัดให้คงสมดุลตามธรรมชาติและลดก๊าซเรือนกระจกจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมุ่งเน้นบทบาทของชุมชน เชิงนิเวศในการอนุรักษ์ป่าและคุ้มครองสิทธิของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

(๗.๓) ส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ ด้วยการสนับสนุน การผลิตและดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นที่มีความยั่งยืนและเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ร่วมกันของสังคมเพื่อพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาและวิถีท้องถิ่นให้สามารถนำไปขยายผลโดยจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

(๗.๔) สนับสนุนบทบาทความร่วมมือจากภาคเอกชน ในการสงวนรักษาอนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าผ่านโครงการ CSR โดยสร้างเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการและต่อยอดการดำเนินการซึ่งกันและกัน

(๗.๕) พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า โดยสร้างการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟป่าโดยเฉพาะชุมชน ในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงสนับสนุนการป้องกันการเกิดไฟป่า เช่น การจัดทำร่องน้ำบริเวณขอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์และการจัดทำฝายต้นน้ำลำธารให้ทั่วถึง เป็นต้น

๒.๓.๗ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๑) นโยบายด้านการจัดการป่าไม้

๑.๑) เชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในการบริหารจัดการป่าไม้ทุกระดับให้มีเอกภาพและประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างการบริหารราชการทุกระดับรวมทั้งมีการประสานความร่วมมือ และพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาป่าไม้ของชาติ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและต่อเนื่อง

๑.๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศประกอบด้วย (๑) ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ (๒) ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนให้ได้ตามเป้าหมายภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

๑.๓) จำแนกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมของประเทศและระดับพื้นที่พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

๑.๔) ปรับปรุงแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภทของรัฐให้ชัดเจนและมีเอกภาพด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕) พัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ทั้งในภาพรวมของประเทศ และระดับพื้นที่ให้มีมาตรฐานเอกภาพทันต่อสถานการณ์ครอบคลุมพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภทและเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรอื่นของประเทศและกำหนดหน่วยงานหรือคณะบุคคลผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและเหมาะสม

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทและหน้าที่ของทุกภาคส่วนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมรวมทั้งรับผิดชอบในการอนุรักษ์การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๗) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพโดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน

๑.๘) บริหารจัดการป่าอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งป้องกันภัยธรรมชาติต่าง ๆ และรักษาสภาพธรรมชาติที่สวยงามหรือมีจุดเด่นเฉพาะตัวโดยให้คงไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้มากที่สุดซึ่งการใช้ประโยชน์ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพหรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาการวิจัยและนันทนาการ

๑.๙) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของรัฐอย่างเหมาะสมเป็นธรรมภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้โดยให้แล้วเสร็จภายใต้กรอบเวลา

๑.๑๐) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และการตลาดเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสม

๑.๑๑) พื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้มีความสมบูรณ์โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการฟื้นฟูป่าอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และกำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๑.๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพสามารถอำนวยความสะดวกต่อชุมชน สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน เป็นส่วนส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็งและเป็นการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๑๓) พัฒนาการจัดการสัตว์ป่าทั้งระบบรวมทั้งแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าอย่างเป็นรูปธรรม และสัตว์ป่าได้รับการคุ้มครองรักษาและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาระบบนิเวศสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒) นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และ อุตสาหกรรมป่าไม้

๒.๑) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินของรัฐที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์และในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่มิใช่ของรัฐให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไม้ และตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน

๒.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้ครบวงจรในทุกระดับ และพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม

๒.๓) พัฒนาและส่งเสริมการรับรองป่าไม้ตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรองทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์การบริการจากป่าไม้อย่างสมดุลยั่งยืนและเกื้อกูลระบบนิเวศ

๓) นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้

๓.๑) ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้ให้สามารถบริหารจัดการป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขนาดที่เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อนและปรับปรุงวิสัยทัศน์ ภารกิจ หรือพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ และแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒) พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตให้กับประชาชนและการบริการอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

๓.๓) พัฒนาและส่งเสริมให้มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานป่าไม้ทั้งระบบอย่างเป็นรูปธรรม โดยภาครัฐมีการบริหารอัตรากำลังที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรมบุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชนและประเทศ มีคุณธรรมและมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

๓.๔) พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรป่าไม้ทุกระดับให้มีความเป็นมืออาชีพในงานป่าไม้ มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงาน รวมทั้งจัดสวัสดิการของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองรักษาทรัพยากรป่าไม้ในภาคสนาม ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานที่ปฏิบัติและไม่น้อยกว่าบุคลากรสายงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน

๓.๕) กำหนดให้มียุทธศาสตร์หรือแผนการวิจัยภาคป่าไม้ในนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนการวิจัยระดับชาติ และ/หรือพิจารณาจัดตั้งสถาบันวิจัยป่าไม้ในระดับชาติ รวมทั้งสนับสนุนและพัฒนางานวิชาการวิจัยและนวัตกรรมให้ตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ทั้งระบบ

๓.๖) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อใช้เป็น

เครื่องมือในการบริหารจัดการป่าไม้ทั้งระบบ รวมทั้งพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

๓.๗) ให้มีคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติที่จัดตั้งเป็นการถาวร โดยกฎหมายมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศทั้งระบบ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประสาน และให้คำแนะนำแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้พิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๒.๓.๘ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์

เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในระดับปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) ยุทธศาสตร์

๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มุ่งให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรม สามารถกระจายการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสเพื่อลดข้อขัดแย้ง ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม รวมทั้งผลักดันให้มีการ ปรับปรุง พัฒนา และจัดทำกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีการกระจายอำนาจ และสร้างความเป็นหุ้นส่วน มีกระบวนการ ยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน เชื่อมโยงกันทั้งประเทศ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑.๑) กลยุทธ์สำคัญ (๒ กลยุทธ์)

(๑) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(๒) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

๒.๓.๙ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าหมายรวม ๓ เป้าหมาย ได้แก่

(๑) ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ บนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

(๒) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีขีดความสามารถและร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

(๓) ประเทศไทยมีบทบาทร่วมสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับประชาคมโลก

๒) นโยบายหลัก

(๑) นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนเป้าประสงค์ของนโยบาย คือ มีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่อุดมสมบูรณ์และคงความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงานซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนโดยสวนและอนุรักษ์พื้นที่ที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงไว้เพื่อให้มีระบบนิเวศ ที่สมดุลต่อไป รวมถึงจัดให้มีระบบการเข้าถึง แบ่งปันและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม โดยจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เกินอัตราการฟื้นฟูของทรัพยากรเพื่อความยั่งยืน

(๑.๑) นโยบายที่ ๑.๑ อนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากร ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม ซึ่งมีประเด็นหลักตามราย สาขา คือ ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรดินและที่ดิน ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(๑.๒) นโยบายที่ ๑.๒ จัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน มี ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจัดให้มีอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างเพียงพอ การเข้าถึงอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และการสร้างเสถียรภาพทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

(๑.๓) ตัวชี้วัด

(๑.๓.๑) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ (สัดส่วนพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๕ สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และชนบท ร้อยละ ๕)

(๑.๓.๒) สัดส่วนที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพ และ สมรรถนะของที่ดิน (ลดลง)

๒.๓.๑๐ ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์

- (๑) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มีสัดส่วน ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ
- (๒) ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศมีการนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน
เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ
- (๓) ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- (๔) มีกลไกเครื่องมือองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
ของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

๒) ยุทธศาสตร์หลัก ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การรักษาความสมดุลทางธรรมชาติการอนุรักษ์ที่ดิน
และทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

๒.๑.๑) กลยุทธ์

- (๑) การอนุรักษ์สงวนหวงห้ามและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
- (๒) การกำกับควบคุมการจัดการที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
พื้นที่ป่าไม้และที่ดินของรัฐ
- (๓) การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่าบุ ฝาระวัง พื้นที่
ป่าไม้ที่ดินของรัฐ

๒.๑.๒) ตัวชี้วัด

- (๑) สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทั้งหมด
- (๒) สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- (๓) สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพต่อพื้นที่ประเทศไทย
- (๔) สัดส่วนของพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ได้รับการฟื้นฟูให้ฟื้นคืน
เป็นป่าสมบูรณ์

(๕) สัดส่วนของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน

๒.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒.๑) กลยุทธ์

- (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและ
เอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- (๒) การเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรกรรมให้เข้มแข็ง
และยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร
- (๓) การปรับตัวและจัดการเมืองอย่างสมดุลและยั่งยืนในพื้นที่
ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชนและประเภทอุตสาหกรรม

(๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

(๕) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๖) การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น

๒.๒.๒) ตัวชี้วัด

(๑) สัดส่วนของที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดินลดลง

(๒) สัดส่วนของที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ลดลง

(๓) สัดส่วนของที่ดินที่มีปัญหาได้รับการฟื้นฟูคุณภาพเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

(๔) สัดส่วนของพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรหรือได้รับการพัฒนาระบบชลประทานได้รับการคุ้มครองเพื่อทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน (ร้อยละ)

(๕) สัดส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาชลประทานในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งหมด (ร้อยละ)

(๖) สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (ร้อยละ)

(๗) มีการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๓.๑) กลยุทธ์

๑) การจัดหาพัฒนาพื้นที่ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อจัดให้ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

๒) การสร้างกลไกเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

๒.๓.๒) ตัวชี้วัด

๑) ผลการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน

๒) จำนวนผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินลดลง

๓) สัดส่วนของผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินที่ได้รับการจัดที่ดิน

๒.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๔.๑) กลยุทธ์

(๑) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มี

ประสิทธิภาพ

(๒) การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดิน

และทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

(๓) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดิน และ

ทรัพยากรดิน

๒.๔.๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีการจัดตั้งองค์กรระดับนโยบายทำหน้าที่กำหนดนโยบาย

ประสานและบูรณาการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในภาพรวมของประเทศ

(๒) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน

(๓) มีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

กับที่ดินและทรัพยากรดิน

(๔) มีการพัฒนามาตรการทางการเงินการคลังเพื่อสนับสนุน

การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๕) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่

เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๖) มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ

มาใช้ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

**๒.๓.๑๑ ร่างแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

๑) เป้าประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน
ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน
การแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินที่ผ่านมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน
เป็นฐานทรัพยากรการผลิต โดยประยุกต์แนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการ
ของการพัฒนาอย่างสมดุล และยั่งยืน กระจ่ายการเข้าถึงการใช้ที่ดินอย่างเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำ
ทางสังคมและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

๒) ยุทธศาสตร์หลัก ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้
เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ

ทางธรรมชาติ เพื่อการอนุรักษ์และยั่งยืน	๒.๑.๑) กลยุทธ์	(๑) การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุล
		(๒) การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และทวงคืนผืนป่า
		(๓) การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ
	๒.๑.๒) ตัวชี้วัด	(๑) มีพื้นที่ป่าไม้เป็นสัดส่วน ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ (๒) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นสัดส่วน ร้อยละ ๒๕
ของพื้นที่ประเทศ		(๓) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่เอกชนเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ
		(๔) พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจนสามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุก
	๒.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล	
	๒.๒.๑) กลยุทธ์	(๑) การแก้ไขปัญหาแนวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ (๒) การบริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล
	๒.๒.๒) ตัวชี้วัด	(๑) แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและออกหนังสือสำคัญครบถ้วนทั่วประเทศ
		(๒) มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) มาประกาศใช้
		(๓) ที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
		(๔) ที่ดินของรัฐได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
	๒.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพ	
และยั่งยืน		
	๒.๓.๑) กลยุทธ์	(๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและ
เอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด		(๒) การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีเสริมสร้างสังคม
เกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคง		(๓) การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน
		(๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่
ชายฝั่งทะเลแม่น้ำและปากแม่น้ำอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่		

(๕) การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

๒.๓.๒) ตัวชี้วัด

- (๑) มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
- (๒) มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
- (๓) พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น
- (๔) ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดินได้รับการพัฒนา

และฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

- (๕) ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

- (๖) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น

- (๗) ที่ดินที่ประสบปัญหาการกัดเซาะตามแนวชายฝั่งทะเล ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญห

๒.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๔.๑) กลยุทธ์

- (๑) การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

- (๒) การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๒.๔.๒) ตัวชี้วัด

- (๑) มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ

- (๒) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐมีการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม

- (๓) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐมีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความยั่งยืนทั้งในมิติเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

- (๔) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ

๒.๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๕.๑) กลยุทธ์

(๑) การบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

(๒) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) การพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

(๔) การพัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

๒.๕.๒) ตัวชี้วัด

(๑) ที่ดินของรัฐที่จัดหามาเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน

(๒) ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ

(๓) จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๔) จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

(๕) คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน

(๖) จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่มีรายได้น้อย

๒.๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๑) กลยุทธ์

(๑) การพัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๒) การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

(๓) การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ

(๔) การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๖.๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้

(๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน

-
-
- (๓) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน
- (๔) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- (๕) มีการพัฒนามาตรการทางการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- (๖) มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๓.๑๒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ป่าชุมชน และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบกและในน้ำจัดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓

๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓

๑๕.๓ ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี พ.ศ.๒๕๗๓

๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ.๒๕๗๓

๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของดินที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

๑๕.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

๑๕.๘ นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓

๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผนกระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓

๒.๔ นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๑ นโยบายรัฐบาล (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๑) นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑.๑) ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๕.๓.๖ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๑.๒) ด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๑๐.๑ ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างจริงจัง รวมถึงเร่งฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม แกไขกฎหมายป่าไม้ที่ซ้ำซ้อน เร่งคืนพื้นที่ป่า โดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าและสามารถทำกิน ได้อย่างเหมาะสม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมบทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๑๐.๒ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูกกล้า และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาคัดที่ดินทับซ้อน และแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนเพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๑๐.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำ ทุกภาคส่วนจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำ ทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน “...จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม...”

๒.๔.๒ นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๑ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) การน้อมนำแนวพระราชดำริ มาเป็นกรอบการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ขยายผลโครงการพระราชดำริ โดยเน้นโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบ

(๒) นำกลไกจิตอาสาพระราชทานมาเป็นเครือข่ายการปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) เร่งรัดดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในพิธีบรมราชาภิเษก (โครงการปลูกป่าและต้นไม้ และโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑน์ไม้มีค่าเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินเฉลิมพระเกียรติฯ และโครงการอื่น ๆ)

๑.๒.๒ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑.๑) การจัดการสิ่งแวดล้อม

(๑) เร่งรัดการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (ไม่ให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และอนามัยของประชาชน)

(๒) ควบคุมและส่งเสริมการจัดการคุณภาพอากาศ (ไฟป่า/หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีระบบแจ้งเตือนและป้องกันเมื่อเผชิญเหตุ

๑.๒) การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(๑) การหยุดยั้งการทำลายป่าและพื้นที่ป่า

- การขับเคลื่อนและจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการที่มีการบูรณาการของหน่วยป้องกันของ อส. ปม. ทช. สป.ทส. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ใช้กลไกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) และศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๔ กอ.รมน. เพื่อดำเนินการ

- นำภาพถ่ายดาวเทียมและระบบติดตามผ่านดาวเทียม รวมถึงอากาศยานไร้คนขับมาเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูป่า

(๒) การบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่ป่า (คนอยู่กับป่า)

- ขับเคลื่อนการจัดที่ทำกินให้ชุมชนด้วยกลไก คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีการสนับสนุนงบประมาณของ คทช. จังหวัดให้สามารถ ดำเนินการได้

- เร่งรัดสำรวจการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าทุกประเภท ของชุมชนให้ครบถ้วน การพิสูจน์การบุกรุกใหม่ (หลังปี ๒๕๕๗) ของราษฎร

- เร่งรัดการพิสูจน์และนำข้อมูลจาก One map มาใช้ในการจัดการเพื่อแก้ปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าภายในกระทรวงให้แล้วเสร็จ

(๓) การเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว

- จัดทำแผนการปลูกฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม โดยเฉพาะในพื้นที่ ยึดคืนจากนายทุน หรือพื้นที่คทช. (พื้นที่ส่วนกลางของชุมชน)

- ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะในเมืองหรือชุมชน

- ส่งเสริมเอกชนและประชาชนในการปลูกไม้มีค่าและการ สร้างเศรษฐกิจจากป่าปลูก หรือมีการลงทุนอุตสาหกรรมจากป่าปลูก

- ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชน ร่วมปลูกต้นไม้ และอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในหมู่บ้าน / ชุมชนตนเอง

(๔) ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

- จัดตั้งและต่ออายุโครงการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

- การจัดทำแผนที่ขอบเขต ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา แผนและกิจกรรมการดำเนินงานในอนาคตเป็นรายป่าชุมชน

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖: การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ

(๑) ส่งเสริมและจัดการระบบ และบูรณาการงานในการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ โดยการประชาสัมพันธ์ การสร้างสื่อและช่องทางการนำเสนอให้ถึงประชาชนโดยเฉพาะผู้นำ ชุมชน และราษฎรอาสาสมัคร

(๒) ส่งเสริมและสร้างความร่วมมือ (การมีส่วนร่วม) โดยให้ความสำคัญ เครือข่ายจิตอาสาพระราชทานฯ เครือข่าย และภาคี เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล (อส.ทล.) ฯลฯ รวมถึงการสร้างศักยภาพของเครือข่ายและภาคีดังกล่าว เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะพัฒนา รูปแบบการให้บริการของกรมฯ และกองฯ ใน สป.ทส. เช่น แอปพลิเคชัน หรือเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ มาใช้

(๔) พัฒนาระบบ Big Data พัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะสูง ด้วยการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีบริการที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง

(๕) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ระดับอำนวยการและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการเติบโต มีความก้าวหน้า ในสายอาชีพ (Career Path)

(๖) เร่งรัดการสร้างจิตสำนึก แนวคิด และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ โดยสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง และชอบธรรม หน่วยงานพัฒนาการบริหาร จัดการป้องกันปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ/ มีมาตรการควบคุม กำกับ และติดตาม

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๒: การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น)

(๑) สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(๒) สร้างและส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่สำคัญอื่น ๆ ให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นเศรษฐกิจสีเขียว

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้
ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๓.๑ ภาพรวม

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักของประเทศที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านป่าไม้ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ประเภทอื่น ๆ ในความรับผิดชอบจำนวน ๖๕ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ประเทศ (๓๒๓ ล้านไร่) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ ๕๐ ๕๗ ๕๘ และ ๗๒ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และรัฐต้องอนุรักษ์คุ้มครอง บริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

และเพื่อให้การดำเนินงานด้านป่าไม้บรรลุตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้มีพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ กำหนดให้เพิ่มสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ ลดอัตราการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ และเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคป่าไม้ของประเทศ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป้าหมายกรมป่าไม้ นำความสุขของประชาชนบนฐานการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นตัวตั้ง และปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีความใกล้ชิดและทำงานกับประชาชนมากยิ่งขึ้น ภายใต้แนวความคิด “กรมป่าไม้รักป่า รักประชาชน” จึงนำมาประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และแนวทางการพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๑ วิสัยทัศน์ : “เป็นหน่วยงานที่มุ่งมั่นรักษาป่า ส่งเสริมไม่มีค่า ป่าชุมชน คนอยู่กับป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อความสุขของคนไทย”

๓.๑.๒ พันธกิจ : ๑. ป้องกัน และรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้คงอยู่

๒. เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้อุดมสมบูรณ์ตอบสนองความต้องการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม

๔. บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. วิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

๖. พัฒนาความสามารถเชิงรุกขององค์กรทั้งระบบ กลไก ข้อมูลสารสนเทศ และปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓.๑.๓ การกิจ : กรมป่าไม้มีการกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ปันฟู ดูแลรักษา ส่งเสริม ทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยกลยุทธ์การเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และมีภารกิจอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ควบคุม กำกับ ดูแล ป้องกันการบุกรุก การทำลายป่า และการกระทำความผิดในพื้นที่รับผิดชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซ่ยนต์ กฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษา วิจัย วางแผน และประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศ

๓. ส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน และการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจในลักษณะสวนป่าภาคเอกชนและสวนป่าในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ป่าเศรษฐกิจของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

๔. อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอนุญาต ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ อุตสาหกรรมไม้ ที่ดินป่าไม้ และผลิตผลป่าไม้

๕. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้และผลิตผลป่าไม้ และที่เกี่ยวข้องกับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้

๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓.๑.๔ แนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ เรื่อง ดังนี้

- ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๓.๑.๕ อัตรากำลัง

กรอบอัตรากำลังปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๕๔ อัตรา ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๑,๙๕๐ อัตรา ลูกจ้างประจำ จำนวน ๑,๑๒๕ อัตรา พนักงานราชการ จำนวน ๖,๗๔๖ อัตรา พนักงานจ้างเหมา จำนวน ๒,๒๓๓ อัตรา

๓.๑.๖ หน่วยงานในกรมป่าไม้

- ๑) หน่วยงานส่วนกลางที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวง จำนวน ๑๖ หน่วยงาน
 - (๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
 - (๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน
 - (๓) กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมป่าไม้
 - (๔) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - (๕) สำนักกฎหมาย
 - (๖) สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ
 - (๗) สำนักบริหารกลาง
 - (๘) สำนักการอนุญาต
 - (๙) สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
 - (๑๐) สำนักจัดการที่ดินป่าไม้
 - (๑๑) สำนักจัดการป่าชุมชน
 - (๑๒) สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 - (๑๓) สำนักแผนงานและสารสนเทศ
 - (๑๔) สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
 - (๑๕) สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
 - (๑๖) สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ

๒) หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน ๑,๒๒๗ หน่วย

(๑) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวง

(๑.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑๓ ๑๓ สำนัก

(๒) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อำนาจการบริหารของกรมป่าไม้

(๒.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขา ๑๐ สาขา

(๒.๒) ศูนย์ป่าไม้จังหวัด ๗๖ จังหวัด

(๒.๓) หน่วยป้องกันและพัฒนา ๓๒๙ หน่วย

(๒.๔) หน่วยป้องกันรักษาป่า ๔๐๑ หน่วย

(๒.๕) ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๙ ศูนย์

(๒.๖) หน่วยฝึกอบรมการป้องกันและควบคุมไฟป่า ๔ หน่วย

(๒.๗) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ และการสวมสิทธิ์ ๒ ศูนย์

(๒.๘) ด้านป่าไม้ ๒๔ ด้าน

(๒.๙) ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ ๔ ด้าน

(๒.๑๐) ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ ๑๔ แห่ง

(๒.๑๑) สถานีเพาะชำกล้าไม้ ๙๖ แห่ง

(๒.๑๒) สวนป่า ๕ แห่ง

(๒.๑๓) โครงการพัฒนาป่าไม้ทุ่งกุลาร้องไห้ ๑ โครงการ

(๒.๑๔) ศูนย์วนวัฒนวิจัยภาค ๔ ศูนย์

(๒.๑๕) สถานีวนวัฒนวิจัย ๔๐ สถานี

(๒.๑๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาค ๔ ศูนย์

(๒.๑๗) ศูนย์วิจัยพลังงานจากไม้ ๑ ศูนย์

(๒.๑๘) ศูนย์วิจัยผลิตผลป่าไม้ ๔ ศูนย์

(๒.๑๙) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ๓ ศูนย์

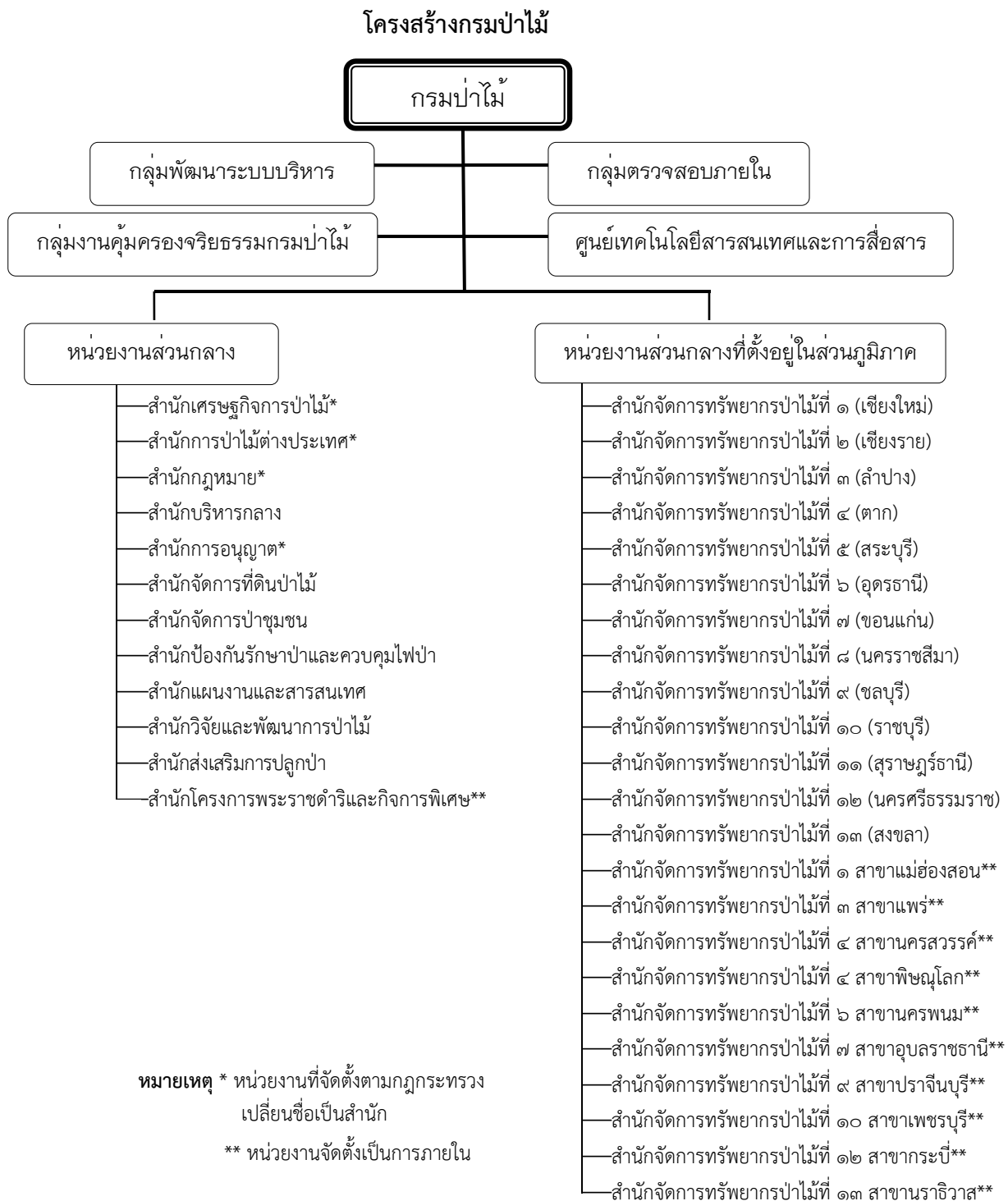
(๒.๒๐) ศูนย์และพัฒนาวัสดุทดแทนไม้ ๔ ศูนย์

(๒.๒๑) ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน ๑๕ แห่ง

(๒.๒๒) ศูนย์เรียนรู้วนศาสตร์ชุมชนกรมป่าไม้ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ ศูนย์

(๒.๒๓) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ ๑๔๑ โครงการ

(๒.๒๔) ศูนย์ฝึกอบรม ๒ ศูนย์

๓.๑.๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง ข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งควบคุมการทำไม้หวงห้าม การเก็บหาของป่าหวงห้าม ตราประทับไม้ ควบคุมการนำไม้ และของป่าเคลื่อนที่ การควบคุมการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ การแปรรูปไม้ การมีไม้แปรรูปหรือไม้ท่อนไว้ในครอบครอง การบุกรุกยึดถือครอบครองป่า รับรองไม้ ถ่านไม้ และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อการค้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้เพื่อสงวนและรักษาป่าไม้อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ

๒) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งเน้นการรักษาพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุด โดยห้ามบุคคลใดทำไม้หรือเก็บหาของป่าทุกประเภท (ทั้งหวงห้ามและไม่หวงห้าม) ห้ามบุกรุกหรือยึดครอบครองป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๔) และรัฐมีนโยบายช่วยเหลือราษฎรหรือหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นในการใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ (มาตรา ๑๓/๑, มาตรา ๑๖, และมาตรา ๒๐)

๓) พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กำหนดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสวนป่า การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ทำสวนป่าในการทำไม้ที่ได้มาจากการปลูกสร้างสวนป่า การแปรรูปไม้ในสวนป่า ตลอดจนการเก็บหา ค้า มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งของป่าในสวนป่า และการออกใบสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นมาตรการในการส่งเสริมและจูงใจให้มีการปลูกสร้างสวนป่าควบคู่ไปกับการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

๔) พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ควบคุมการมีเลื่อยโซ่ยนต์ไว้ในครอบครอง และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร การอนุญาตให้ครอบครองเลื่อยโซ่ยนต์เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม ป้องกันและปราบปรามการบุกรุก ทำลายป่าตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพที่ต้องใช้เลื่อยโซ่ยนต์โดยสุจริต

๕) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งหมายให้บุคคลและชุมชนได้ประโยชน์จากป่าชุมชน เกิดเจตคติในการดูแลรักษาและจัดการป่าชุมชนร่วมกับรัฐ เพื่อป้องกันการตัดไม้โดยผิดกฎหมายและการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และคงอยู่เป็นมรดกทางธรรมชาติของประเทศ และของมนุษยชาติสืบไป และมุ่งหมายเพื่อกำหนดสาระแห่งสิทธิ

ของบุคคลและชุมชน ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ จัดการ บำรุงรักษา ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับรอง

โดยมีคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน (มาตรา ๙) คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด (มาตรา ๒๓) และคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน (มาตรา ๔๔) ซึ่งคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับ ทำหน้าที่ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการในการดำเนินการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและ แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ จนถึงระดับนโยบายเพื่อทำหน้าที่ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน และมีการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะอีกด้วย และเป็นการกระจายอำนาจในการ บริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่

๓.๒ แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อป้องกันและหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงทวงคืนผืนป่าจากผู้บุกรุกครอบครองให้ได้ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า มีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ ให้มีสภาพที่สมบูรณ์

๓.๒.๒ เป้าหมาย

๑) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๒) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๓.๒.๓ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) เป้าหมายป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑.๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง

๑.๒) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎร ในชุมชนไม่น้อยกว่า จำนวน ๑๐ ล้านไร่

๑.๓) ฟื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ จำนวน ๕.๙ ล้านไร่

๑.๔) ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ จำนวน ๒๑.๗๕ ล้านไร่

๑.๕) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทเพิ่มขึ้น จำนวน ๔.๙๖ ล้านไร่ และสนับสนุน กล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว จำนวน ๒,๐๒๕.๑๓ ล้านกล้า

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์และ จัดการพื้นที่สีเขียว จำนวน ๔,๕๐๐ แห่ง

๒) เป้าหมายบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๒.๑) ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคง เป็นธรรมและยั่งยืน

๒.๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย จำนวน ๑๒.๕ ล้านไร่

๓.๓ แนวทางการพัฒนาของกรมป่าไม้

๓.๓.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์ป่า (คปก.ปป.) โดยมีอธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้บัญชาการศูนย์ เพื่อบูรณาการดำเนินงานชุดปฏิบัติการพิเศษ ปม. อส. และ ทช. ได้แก่ พยัคฆ์ไพร พญาเสือ เหยี่ยววง และฉลามขาว ดำเนินการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ ร่วมกับทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง บก.ปทส. ศปป.๔กอ.รมน. ในการหยุดยั้ง การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และทวงคืนผืนป่า จากผู้บุกรุกถือครองพื้นที่ ป่าไม้มีผลการดำเนินคดีในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๒ ดำเนินการจับกุมผู้บุกรุกพื้นที่ป่า ๒๗,๑๑๔ คดี ผู้ต้องหา ๕,๕๗๗ คน พื้นที่ยึดคืน ๗๕๔,๘๘๓ ไร่ ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันมีเนื้อที่ป่าไม้คงเหลือ ๑๐๒.๔๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ จากข้อมูลสถิติป่าไม้พบว่าในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๔๑ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๒.๒๙ ล้านไร่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๗ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๐.๒๙ ล้านไร่ และในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้เริ่มคงที่ มีแนวโน้มการบุกรุกทำลายป่าลดลง และมีเป้าหมายให้มีการบุกรุกทำลายป่าไม่อีกต่อไป พร้อมทั้งดำเนินงานทวงคืนผืนป่า ด้วยความเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับนายทุนให้ดำเนินคดีให้ถึงที่สุดและทำการปลูกฟื้นฟูในพื้นที่ ทวงคืนให้กับเป็นป่าสมบูรณ์ดังเดิม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีตรวจติดตามการบุกรุกและนำทาง เพื่อให้เข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วเพื่อยุติและจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างทันทั่วถึง และสร้าง การมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นโครงการที่ร่วมดำเนินการกับกองทัพบก เพื่อสนองพระราชโอรสของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่มีพระราชประสงค์เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม ของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลายป่ามาเป็นผู้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างยั่งยืน และเมื่อมีการ จัดตั้งองค์กรในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรมแล้วจะได้รับการพิจารณาให้เข้ารับพระราชทาน “ธงพิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต”

การดำเนินงานด้านป้องกันและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้ได้ถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการ กระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แล้ว และได้ประสานกับ อปท.เพื่อสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ ในส่วนการปฏิบัติการดับไฟป่าของกรมป่าไม้ ได้จัดชุดเฉพาะกิจ เคลื่อนที่เร็วควบคุมไฟป่า (เหยี่ยวไฟ) โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า พร้อมกับสนธิกำลังพลดับไฟป่า และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด

-
-
- เป้าหมาย :** อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง
- แนวทางย่อย :**
๑. ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 ๒. พัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 ๓. ปรับปรุงการบุกรุกทำลายป่า
- ตัวชี้วัด :**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ มีเครือข่ายฯ และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ ๘๑๖ รุ่น ๑,๐๖๑ เครือข่าย
 ๒. บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพและมีความพร้อมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๑๐๐ %
 ๓. เป้าหมายพื้นที่ยึดคืนพื้นที่ป่า ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ในแต่ละปี
- วิธีการ :**
- ๑. ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๑.๑ ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการที่ดินป่าไม้ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 - ๑.๒ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการป้องกันรักษาป่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดตั้งเครือข่ายในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟป่าร่วมกับทุกภาคส่วน
 - ๒. สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย**
แนวทางการดำเนินงาน
 - ๒.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ระดับพื้นที่ เช่น การเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการบริหารพื้นที่ป่าในระดับท้องถิ่น, การประสานและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ๒.๒ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าไม้ ในรูปแบบของสัญลักษณ์ร่วม หรือการมอบโล่รางวัล และการประกาศเชิดชูเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ
 - ๒.๓ สร้างเครือข่ายป่าไม้ โดยรวบรวมเครือข่ายเดิม เช่น เครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเครือข่ายไฟป่า เครือข่ายป่าชุมชน

เครือข่ายปลูกป่า เครือข่ายนักวิจัยและสร้างเครือข่ายใหม่เพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกมิติและเกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓.๒ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวร่วมหรือเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่เข้มแข็งทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และบูรณาการการทำงานร่วมกัน

๓.๔ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันรักษาป่า โดยสร้างจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมของราษฎรในการอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยกันอย่างยั่งยืน

๓.๕ บูรณาการความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

๔. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการป้องกันรักษาป่า รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการที่ดินป่าไม้และการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๒ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันรักษาป่าหรือหยุดยั้งการทำลายป่าและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ มีการทดสอบและเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพพร้อมปฏิบัติงาน

๔.๔ สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบ ให้มีความรู้และวินัยเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๕ จัดสวัสดิการให้เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าให้ได้อย่างเหมาะสม

๔.๖ จัดตั้งหน่วย หรือด่านตรวจเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง หรือล่อแหลมต่อการลักลอบ หรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างสมรรถนะให้หน่วยปฏิบัติงานมีความพร้อมในการ ปฏิบัติงานทุกสถานการณ์

๔.๘ นำเทคโนโลยี การติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่า (GISTDA) เพื่อแจ้งเตือนและใช้ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

๔.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการลาดตระเวนทั้งทางบกและทางอากาศ อย่างเข้มข้น เช่น การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UVA) ใช้เทคโนโลยี การลาดตระเวนโดยประยุกต์ใช้ระบบ GPS & GIS เป็นต้น

๔.๑๐ กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการทำลายทรัพยากรป่าไม้และจัดทำ ฐานข้อมูลพื้นที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ

๔.๑๑ กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบทั้งหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้เชิงบูรณาการไม่ให้เกิด การบุกรุกทำลาย

๔.๑๒ พัฒนาและขยายผลระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart patrol) มาใช้ในการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้

๔.๑๓ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ รอบกันชน

๕. เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ โดยจัดโครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ จัดนิทรรศการ ให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา

๕.๒ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็ง ในการป้องกันและควบคุมไฟป่า โดยกรมป่าไม้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ในการให้ความรู้ด้านวิชาการและฝึกทักษะ

๕.๓ ฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการป้องกันและ ควบคุมไฟป่าให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและ ควบคุมไฟป่า

๕.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมไฟป่า เพื่อบูรณาการทำงานร่วมกันในรูปแบบประชารัฐ

๕.๕ สนธิกำลังในการควบคุมไฟป่าโดยการบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๖ จัดการเชื้อเพลิงโดยการทำแนวกันไฟและลดปริมาณเชื้อเพลิง
โดยจัดตั้งธนาคารกิ่งไม้ใบไม้

๕.๗ นำเทคโนโลยีและสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพ
ในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

๕.๘ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

**๖. สร้างความเข้มแข็งของระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ
แนวทางการดำเนินงาน**

๖.๑ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่มีภารกิจเกี่ยวกับการ
ป้องกันรักษาป่าระดับชาติ โดยปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องให้
บรรลุผลสัมฤทธิ์

- บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน
ป้องกันรักษาป่า

- ติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็วและทันเหตุการณ์

- เป็นศูนย์กลางในการควบคุม สั่งการ การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง

- เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน
รักษาป่ากับประชาชน

- พัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้อย่างถูกต้องและ
ทันเหตุการณ์

- สร้างระบบฐานข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่าง
สะดวก

๖.๒) บูรณาการระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติโดยดำเนิน
ภารกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบการสำรวจทรัพยากรป่าไม้
ระดับชาติ (National Forest Inventory)

- นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล
ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

- จัดทำฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้โดยเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรป่าไม้กับ
ทรัพยากรอื่น เช่น ดิน น้ำ ธรรณี และข้อมูลทางเศรษฐกิจและ
สังคม โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ติดตามและตรวจสอบสภาพป่าไม้โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ
บันทึกข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time)
และดำเนินการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วทั้งที่ (๑ เดือน

ในพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและ ๓ เดือนในพื้นที่อื่น ๆ) ซึ่งต้องมีหน่วยงานที่มีภารกิจติดตาม ตรวจสอบและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในการกำกับดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เคียงเวลาจริง (Near real time) ตลอดจนมีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลฯ เพื่อการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลาย

๗. ยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก

แนวทางการดำเนินงาน

- ๗.๑ วิเคราะห์/จำแนกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการลักลอบหรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ
- ๗.๒ จัดทำฐานข้อมูลคดีป่าไม้ที่เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการเร่งรัดการบังคับคดีตามกฎหมายโดยเคร่งครัด
- ๗.๓ ดำเนินคดีพื้นที่ที่ถูกบุกรุกโดยมีเอกสารสิทธิ์ทางราชการที่มีชอบด้วยกฎหมาย
- ๗.๔ เร่งตรวจสอบดำเนินคดีพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลายจากนายทุนที่ผิดกฎหมาย
- ๗.๕ เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและดำเนินคดี
- ๗.๖ ดำเนินการรื้อถอน รีสอร์ตหรือพืชผลอาสินในพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และฟื้นฟูให้คืนสภาพป่าดั้งเดิม
- ๗.๗ กำหนดมาตรการป้องกันการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าเป็นกรณีพิเศษในพื้นที่ป่าที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นปัจจัยการผลิต เช่น โรงกลั่นสุรา โรงไฟฟ้าชีวมวล เป็นต้น

๓.๓.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน

เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ผลักดัน พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยชุมชน อนุญาตให้ประชาชนที่ดูแลรักษาป่าได้ใช้ประโยชน์จากป่าอย่างถูกกฎหมาย สร้างแรงจูงใจให้พี่น้องประชาชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีโครงสร้างการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ ๓ ระดับ เพื่อถ่วงดุลตรวจสอบการใช้อำนาจซึ่งกันและกัน ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน มีรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธาน มีอำนาจในการพิจารณาจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่จังหวัด และ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเป็นผู้ขอจัดตั้ง ควบคุม ดูแล และกำหนดกฎกติกาการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน

โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ เขต คือเขตเพื่อการอนุรักษ์และเขตเพื่อการใช้ประโยชน์ ได้ทั้งการเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน พื้นที่ที่สามารถนำมาขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชน ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ใกล้พื้นที่ชุมชน พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ชุมชนร่วมกันดูแลรักษาและปลูกฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ รวมทั้งพื้นที่อื่นของรัฐหรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์ที่ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น กรมป่าไม้มีเป้าหมายดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศ ที่อยู่โดยรอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในรัศมีไม่เกิน ๕ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ล้านไร่ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ป่าชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๑๘,๐๐๐ หมู่บ้าน ซึ่งป่าชุมชนที่ดำเนินการจัดตั้งแล้ว และมีอายุโครงการเป็นไปตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๖๒ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีเนื้อที่ ๕ ล้านไร่ จำนวน ๗,๒๑๓ ป่าชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๘,๔๒๐ หมู่บ้าน

เป้าหมาย : พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านไร่

แนวทางย่อย :

๑. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน
๒. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน
๓. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว
๔. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านไร่
๒. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านไร่
๓. เครือข่ายป่าชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ จำนวน ๖๘ เครือข่าย (จังหวัด)
๔. ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าไม้

วิธีการ : ๑. ส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการ

๑.๒ ส่งเสริมเตรียมการจัดตั้งป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๓ ส่งเสริมการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔ การจัดทำแนวเขตและแบ่งบริเวณการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน

๑.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

๒. ส่งเสริมและพัฒนาแล้วมีการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ พัฒนาป่าชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งและส่งเสริมแล้ว

๒.๒ จัดทำแปลงสาธิตป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน

๒.๓ ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการจัดการป่าชุมชน

๒.๔ การพัฒนาป่าชุมชนเพื่อก้าวสู่วิสาหกิจชุมชน

๒.๕ พัฒนาป่าชุมชนเป็นแหล่งพันธุกรรมพืชเพื่อผลิตเมล็ดไม้พันธุ์ดี

๒.๖ ส่งเสริมการปลูกป่ากันชน รวมทั้งพัฒนาและขยายผลเพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้

๓. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒ ประชุมคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชน

๓.๔ จัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชน ตามพ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๕ จัดทำบัตรประจำตัวกรรมการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ประเมินการกักเก็บคาร์บอน

แนวทางการดำเนินการ

๔.๑ ศึกษาการกักเก็บคาร์บอนในป่าชุมชนตามข้อตกลง Paris Agreement เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

๔.๒ การจัดทำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาป่าชุมชน

๔.๓ การศึกษาและประเมินมูลค่าป่าชุมชน

๕. ส่งเสริมปลูกสมุนไพร

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน

๕.๒ พัฒนาการใช้ประโยชน์สมุนไพรในป่าชุมชน

**๖. พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น
และเกื้อกูลธรรมชาติอย่างเหมาะสม**

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ สาธิตและส่งเสริมระบบวนเกษตร เกษตรธรรมชาติหรือเกษตรเชิงอนุรักษ์

๖.๒ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการใช้ประโยชน์จากป่าที่เหมาะสมของประชาชน

๖.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมรายได้ให้ชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, สวนป่า, ส่งเสริมการจ้างงานประชาชน ในท้องถิ่นหน่วยงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

๖.๔ จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติในป่าชุมชน

๗. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ สร้างเครือข่ายป่าชุมชน องค์กรและราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๗.๒ พัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ

๗.๓ จัดทำโครงการพุทธรูทยาน โดยมีพระสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และจัดทำรายละเอียดขอบเขตที่ปักธง

๗.๔ ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชน

๘. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายป่าชุมชน รวมถึงสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดการบริหารจัดการป่าชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อประสานองค์กรภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการสนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชน

๘.๒ พัฒนาป่าชุมชนให้เป็นฐานในการสร้างกลุ่มหรือเครือข่ายความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในชุมชน

๘.๓ สร้างเครือข่ายป่าชุมชนของประเทศเพื่อประสานความร่วมมือและถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างป่าชุมชนทั้งเครือข่ายป่าชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด และระดับภาค และระดับประเทศ

๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนทุกระดับ

๘.๕ พัฒนาและสร้างป่าชุมชนต้นแบบในแต่ละภูมิภาคหรือให้ครอบคลุมตามความหลากหลายของระบบนิเวศป่าไม้ของประเทศ และดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนต้นแบบให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนต้นแบบให้สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน

๙. อนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ วิจัยและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

๙.๒ ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ ค้ำครอง พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๐. ลดการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ อนุรักษ์ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หายากและใกล้สูญพันธุ์

๑๐.๒ ศึกษาวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๑๐.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับชุมชนในด้านการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญสูง

๑๑. จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้เพื่อการจัดการ

๑๑.๒ พัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล

๑๑.๓ เชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๒. ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ เสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์
มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความ
หลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๒ ศึกษาและวิจัยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่เหมาะสม
กับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๓ ขับเคลื่อนและดำเนินงานตามนโยบายแผน มาตรการ
ที่เกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ความหลากหลาย
ทางชีวภาพตามหลักการค่าบริการเชิงนิเวศ (PES: Payment for
Ecosystem Service)

๓.๓.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้
ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน

เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ
เกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และเปิดโอกาส
ให้ประชาชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้
มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ รัฐบาลได้จัดทำ พ.ร.บ. คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (คทช.)
เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ซึ่งกรมป่าไม้ได้นำ
แนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินใน
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓, ๔, ๕ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้
ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๙ ล้านไร่ นำเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดิน
ให้ชุมชนแล้ว ๑.๒๑ ล้านไร่ มีเป้าหมายจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

ตามโครงการ คทช. ได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการมาขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๓ คณะ
ประกอบด้วย **คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นประธาน และอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่จัดหาที่ดินของรัฐ เพื่อส่งให้
คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน และอธิบดีกรมที่ดิน เป็นกรรมการ
และเลขาฯ มีหน้าที่จัดคนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดลงในแปลงที่ดิน และ **คณะอนุกรรมการส่งเสริมและ
พัฒนาอาชีพ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การตลาด และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
ในโครงการ ดังนั้นความสำเร็จของโครงการนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและ
การอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ป่าไม้นั้น

ในปัจจุบันการพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการฯ โดยมี ปกท.ทส. เป็นประธาน มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการฯ โดยการอนุญาตจะยึดหลัก อนุญาตให้เท่าที่จำเป็นตามความเหมาะสมของศักยภาพพื้นที่ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นสำคัญ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีนโยบายเชิงรุกให้มีการจัดตั้ง “ชุดปฏิบัติการ คทช.อำเภอ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” ขึ้น ให้เป็นหน่วยปฏิบัติงานสร้างความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนในการนำมาตรการไปสู่การปฏิบัติ และเร่งรัดดำเนินการจัดที่ดินทำกินเพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้ประสบความสำเร็จ ได้ตามเป้าหมาย ต่อไป

โดยในส่วนในพื้นที่ที่เหลืออีก ๘.๖ ล้านไร่ กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตาม **กรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ตามมติ ครม. ๒๖ พ.ย. ๖๑** ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔, ๕ ที่อยู่หลัง มติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑,๒ ก่อนคำสั่ง คสช.ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่า ไม่มีการบุกรุกป่าเพิ่ม รวมทั้งต้องปลูกต้นไม้รอบขอบแปลงที่ดินในจำนวนที่กำหนดตามสภาพความลาดชันของแต่ละพื้นที่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ปฏิบัติในการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย หากมีการบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติมหลังจากนี้จะจับกุมดำเนินคดีให้ถึงที่สุดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไป หรือนายทุน

พร้อมทั้งได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และได้ดำเนินโครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้” ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานหลักการในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารในลักษณะผสมผสานกิจกรรมการปลูกป่าควบคู่กับการปลูกไม้เศรษฐกิจ ลักษณะการปลูกไม้หลายระดับหลายชั้น เรือนยอดลดหลั่นกันไปจนถึงไม้ระดับพื้นล่างเป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะการปลูกพืชของราษฎรจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ

- เป้าหมาย :**
๑. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน
 ๒. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง
 ๓. พัฒนาฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ

- แนวทางย่อย :**
๑. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
 ๒. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

-
-
๓. การสำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้
 ๔. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม
 ๕. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย ๑๒.๕ ล้านไร่
๒. มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่รับทราบและยอมรับของประชาชน
๓. มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ อาทิ ป่าชุมชน พื้นที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ
๔. มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากล และเอกสารค่าการรังวัด
๕. การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์และการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ
๖. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้
๗. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย
๘. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

วิธีการ :

๑. **จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่**
แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อจำแนกสถานะพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน เพื่อนำกรอบมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ไปปฏิบัติ โดยมีการทำการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทำการสำรวจขอบเขตและการใช้ที่ดิน จัดทำขอบเขตหมู่บ้าน จำแนกกลุ่มการนำมาตรการไปปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้กับราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑) เพื่อนำมาอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)

๑.๒ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดินของราษฎรเพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจต่อไป

๑.๓ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้ราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑) เพื่อการควบคุมพื้นที่และดำเนินการจัดระเบียบการใช้ที่ดินตามมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑.๔ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๑, ๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดิน เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการปลูกป่าแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมกับราษฎรในการออกแบบ คัดเลือกพันธุ์ไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า

๒. จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ จัดทำฐานข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เป็นระบบ ชัดเจน และสะดวกในการตรวจสอบโดยการเชื่อมโยงข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้กับข้อมูลบุคคล คือ การนำหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทุกประเภท

๒.๒ ตรวจสอบและติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของราษฎรตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่

๓. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขตป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ จัดหาเครื่องมือการรังวัดให้ทันสมัย อาทิ กล้องรังวัด Total Station เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมชนิด ๒ ความถี่

๓.๒ สำรวจ/รังวัดจัดทำแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภท/พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ให้ชัดเจนและยั่งยืนโดยให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน/หน่วยงานของรัฐอื่นและเป็นที่รับทราบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมใน

การปรับปรุงและจำแนกแนวเขต เช่น ชีตแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในระหว่างแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ และ ๑:๔,๐๐๐ การใช้ค่าพิกัดดาวเทียมที่ได้จากหมุดหลักฐานแผนที่เป็นต้น

๓.๓ จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในภูมิประเทศจริงที่ถาวร เช่น หลักเขต รั้วสีเขียว (Green Belt Project) ขุดคันคูสร้างทางตรวจการณ์ ฯลฯ, จัดทำหลักเขต/ป้ายหรือเครื่องหมายแสดงเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

๓.๔ จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ และ ๑ : ๕๐,๐๐๐ หรือมาตราส่วนอื่นที่เหมาะสม ในรูปแบบเอกสารและดิจิทัล และจัดทำค่าการรังวัดเป็นเอกสารและข้อมูลดิจิทัล

๓.๕ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ป่าไม้ได้โดยผ่านกระบวนการที่ทางราชการกำหนด

๓.๖ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทาง ขั้นตอน และผลการปฏิบัติงานให้สังคมรับทราบ และตรวจสอบได้และจัดเก็บแผนที่อ้างอิงแนวเขตที่ชัดเจนไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ประเมินและจำแนกเขตพื้นที่ป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สำรวจและจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้

๔.๒ จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกำลังผลิตของป่า

๕. จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ รวบรวมข้อมูลที่ดินป่าไม้ทุกประเภท แบ่งหมวดหมู่เพื่อจัดทำข้อมูลในระบบดิจิทัล

๕.๒ สร้างความเชื่อมโยงข้อมูลที่มีกับหน่วยงานภายในและภายนอก

๕.๓ สำรวจ วิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลที่มีอยู่และเกี่ยวข้อง เพื่อให้ฐานข้อมูลมีความทันสมัย และใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการป่าไม้

๕.๔ พัฒนาแอปพลิเคชัน และเผยแพร่ให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

๖. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๖.๑ ศึกษาวิจัยชนิดไม้ที่เหมาะสมกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ
- ๖.๒ ศึกษาวิจัยรูปแบบการปลูกและการจัดการสวนป่าอย่างครบวงจร
- ๖.๓ ศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ๖.๔ วิจัยพัฒนาการจัดการและการใช้ประโยชน์ป่าไม้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมอย่างครบวงจร

๗. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

- ๗.๑ จังหวัดและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ส่งเรื่องราวคำขอให้กรมป่าไม้พิจารณา
- ๗.๒ พิจารณาและประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการการกลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ๗.๓ ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ๗.๔ ออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส.๒๓
- ๗.๕ ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไข

๓.๓.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเทศไทยต้องมีพื้นที่สีเขียว ๕๕ % หรือ ๑๗๗.๙๔ ล้านไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๕ % พื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ๑๕ % และพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ/เพื่อการเรียนรู้ ๕ %

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน ภายใต้การดำเนินการเรื่อง **การป้องกันและปราบปราม การบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้** เป็นการดูแลป้องกันพื้นที่ที่มีสภาพป่า และปราบปรามการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่ามิให้มีการบุกรุกเพิ่ม ดำเนินการเรื่อง **การส่งเสริมการสร้างป่าชุมชน** เป็นการดูแลพื้นที่ป่าไม้ที่อยู่ใกล้ชุมชนเพื่อรักษาพื้นที่ป่ามิให้มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ดำเนินการเรื่อง **การจัดการที่ดินป่าไม้** เป็นการควบคุมพื้นที่ป่าไม้โดยกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ เพื่อการบริหารจัดการ รวมถึงการกำหนดพื้นที่ฟื้นฟู เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจ สร้างกลไกและส่งเสริมให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำ ๓, ๔ และ ๕ ตามโครงการ คทช. ภายใต้การดำเนินการเรื่อง การส่งเสริมป่าเศรษฐกิจ (ไม่มีค่า)

กรมป่าไม้ดำเนินการผลักดัน พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ยกเลิกไม้หวงห้ามในที่ดินกรรมสิทธิ์ให้ประชาชนสามารถตัดไม้มาใช้สอยและค้าขายได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและให้ประชาชนที่ปลูกต้นไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากรัฐนำไม้มาใช้สอยได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ เช่น สปก. ที่นิคม ที่ราชพัสดุ คทช. เป็นต้น

กรมป่าไม้ได้จัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการร่วมกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อส่งเสริมการปลูกและการค้าไม้อย่างครบวงจร และผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากไม้ป่าปลูก รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ไม้จากป่าปลูกมากยิ่งขึ้น โดยร่วมกับภาคเอกชนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย คงทนและสวยงาม และพัฒนากล้าไม้พันธุ์ดีเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ พร้อมทั้งผลักดันการส่งออกไปขายยังต่างประเทศ ทั้งใน EU และจีน เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยจะดำเนินการทบทวนกฎหมาย มติ ครม. และระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกไม้และการค้าไม้ พัฒนาระบบการรับรองไม้ให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงกับระบบ NSW

นอกจากนี้ยังมีการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัยด้านป่าไม้กับประชาชนทั่วไป และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต่าง ๆ ด้วย

จะพบว่าข้อมูลจากกรมที่ดิน ในปัจจุบันที่ดินประเทศไทยที่เอกชนถือกรรมสิทธิ์มีเนื้อที่ ๑๓๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๔ ของพื้นที่ประเทศ และมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ดังกล่าว ถูกปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่หลังจากที่ได้มีการปรับแก้กฎหมายให้ประชาชนสามารถปลูกและตัดไม้ได้โดยสะดวกไม่กระทบสิทธิ์และไม่เพิ่มภาระให้แก่ประชาชนแล้ว หากภาครัฐโดยกรมป่าไม้ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ จะเป็นการอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดธุรกิจและอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก มีไม้ไว้ใช้สอยในประเทศอย่างเพียงพอลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจด้านการส่งออกไม้ไปต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น และเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศ ได้อีกทางหนึ่งด้วย

เป้าหมาย : ๑. พื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ

๒. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

แนวทางการย่อย : ๑. ปลูกพื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม โดยกรมป่าไม้ (พื้นฟูที่ดินของรัฐ)
๒. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้

๓. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.

-
-
๔. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า
 ๕. พัฒนานองค์ความรู้ด้านการป่าไม้สู่ชุมชน
 ๖. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบ
ครบวงจร
 ๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย
 ๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน
 ๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพร
อย่างครบวงจร
 ๑๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้
ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจ
แบบครบวงจร

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ป่าสมบูรณ์/ป่าคืนสภาพ จำนวน ๓.๔ ล้านไร่
๒. พื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม ๑ ล้านไร่
๓. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการปรับเปลี่ยนจาก
ปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน ๗๕๔,๕๙๐ ไร่
๔. พื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑, ๒ (คทช.) ๓.๒๒ ล้านไร่ (๒.๘+๔๒)
๕. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า ๙๔๒,๑๗๘ ไร่
๖. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนานองค์ความรู้ด้านการป่าไม้
๗. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินของรัฐ ไม่น้อยกว่า ๗.๘๕ ล้านไร่
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ ไม่น้อยกว่า
๑ ล้านไร่ จาก ๓.๙ ล้านไร่
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ ไม่น้อยกว่า
๑.๘๕ ล้านไร่ จาก ๓.๗ ล้านไร่
 - พื้นที่ สปก. และส่วนราชการอื่น ไม่น้อยกว่า ๕ ล้านไร่พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินเอกชนไม่น้อยกว่า ๑๓.๙ ล้านไร่
 - ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากพื้นที่เอกสารสิทธิ์
ไม่น้อยกว่า ๑๓.๙ ล้านไร่
 - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจและปริมาณผลผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการ
รับรองเพิ่มขึ้น
๘. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา
ศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๙. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยด้านการ
ป่าไม้

๑๐. ผลการวิจัยที่ได้ตามเป้าหมาย

วิธีการ :

๑. **ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล**

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ การจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่

๑.๒ จัดทำแผนฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมในพื้นที่เป้าหมายโดยกำหนด
เป็นแผนระยะยาว เพื่อให้การดำเนินงานฟื้นฟูป่าไม้มีความต่อเนื่อง
และสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมจาก
ภาคส่วนต่าง ๆ

๑.๓ จำแนกพื้นที่และจัดทำแผนที่ป่าเสื่อมโทรมและภูเขาหัวโล้น
เพื่อการฟื้นฟูทั่วประเทศ

๑.๔ น้อมนำแนวพระราชดำริ และหลักวิชาการมาใช้ให้เหมาะสม
กับภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่

๑.๕ ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้
ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และที่ดินของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมาย

๑.๗ จัดทำแปลงสาธิต แปลงวิจัย เพื่อเป็นแปลงปลูกป่าตัวอย่างที่
เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒. **ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟู
ป่าเสื่อมโทรม**

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๒.๒ ปรับทัศนคติชุมชนในเขตป่าและใกล้เคียงให้เข้ามามีส่วนร่วม

๒.๓ สนับสนุนภาคเอกชนให้มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility ; CSR)
ในรูปแบบประชารัฐ

๒.๔ อนุญาตให้เอกชนหรือประชาชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่า
เสื่อมโทรมเพื่อปลูกสร้างสวนป่า หรือดำเนินกิจกรรมการฟื้นฟูป่าไม้

๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก

แนวทางการดำเนินงาน

- ๓.๑ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรในรูปแบบครูป่าไม้ (ด้านการฟื้นฟู)
- ๓.๒ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เช่น หน่วยป่าไม้เคลื่อนที่ ครูป่าไม้ เป็นต้น

๔. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูป่าตามแนวเขตชายแดน

แนวทางการดำเนินงาน

- ๔.๑ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการปลูกฟื้นฟูตามแนวชายแดน โดยจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดระดับอำเภอ
- ๔.๒ ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วม (JBC)

๕. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้

แนวทางการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ฯ เป็นการดำเนินงานไปพร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

- ๕.๑ ด้านการส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรักษาป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มิให้ถูกทำลาย โดยราษฎรต้องมีการเรียนรู้เกิดความเข้าใจและยอมรับในข้อตกลงของชุมชนให้ความร่วมมือและปฏิบัติ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ราษฎรเป็นผู้รักษาป่าสามารถยังชีพอยู่กับป่าอย่างกลมกลืนแบบมีส่วนร่วม
- ๕.๒ ด้านการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายจนเสื่อมโทรมให้คืนสภาพอุดมสมบูรณ์ โดยให้มีทั้งไม้ป่าที่เป็นไม้ดั้งเดิมของพื้นที่และไม้เกษตรที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ราษฎร เพื่อให้ได้ป่าที่มีสภาพใกล้เคียงป่าธรรมชาติ
- ๕.๓ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมลดรายจ่าย สร้างรายได้ จัดกระบวนการให้ราษฎรมีความรู้จัดการผลผลิตจากโครงการฯ

๖. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.

แนวทางการดำเนินงาน

- ๖.๑ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำชั้นที่ ๑, ๒ (คทช.)
- ๖.๒ วิจัยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์สมุนไพรและของป่า

๗. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ส่งเสริมให้ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน และให้ราษฎรที่เข้าร่วมมีรายได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

๗.๒ พื้นฟูป่า

๘. พัฒนานองค์ความรู้ด้านการป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ เพิ่มองค์ความรู้ในการผลิตกล้าไม้สายพันธุ์ดีให้กับชุมชนเกษตรกรผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๒ เพิ่มองค์ความรู้การจัดการไม้สวนป่าเพื่อเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ให้กับชุมชนเกษตรกรผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๓ เพิ่มองค์ความรู้การเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าจากการจัดการพื้นที่ป่า คทช. ๑-๒

๘.๔ จัดทำฐานข้อมูลวิชาการป่าไม้จากการสำรวจการจัดการพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพในพื้นที่ คทช. ๑-๒

๙. พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ มติ ครม. ที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจรวมถึงเงื่อนไขการปลูกไม้เศรษฐกิจจากหน่วยงานต่าง ๆ

๙.๒ พัฒนามาตรฐานใหม่เพื่อการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่ารวมถึงพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นทุนระยะยาว

๙.๓ พัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านไม้เศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร เช่น ลดขั้นตอนการอนุญาต การตัดไม้ การขนส่งไม้ การขอตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ฯลฯ

๑๐. จัดเตรียมพื้นที่รองรับการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ กำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสม

๑๐.๒ ประเมินความเหมาะสมของพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจสำหรับพื้นที่ปลูกไม้โตเร็วในระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ

๑๐.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจในที่ดินเอกชน

๑๐.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจโดยอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรม (ลุ่มน้ำ ชั้น ๓, ๔ และ ๕) และพื้นที่ที่ได้อนุญาตในโครงการของ คทช.

๑๐.๕ พัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการปลูกไม้ในเขตส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ

๑๐.๖ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกป่าเศรษฐกิจในที่ดินของตนเอง ด้านการบริหารจัดการสวนป่า ระเบียบกฎหมาย มาตรการลดหย่อนภาษี แหล่งรับซื้อไม้ และรวมถึงนวัตกรรม

๑๐.๗ สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า โดยชนิด ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกการตลาด

๑๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

- สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า โดยชนิด ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกการตลาด

- ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าเพื่อเพิ่มปริมาณไม้ในประเทศ

- สนับสนุนการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าภายใต้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบวนเกษตร

- ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ และไม้มีค่าหายาก เช่น สัก พะยูง ตะเคียนทอง ฯลฯ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและการอนุรักษ์

- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับไม้โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส สะเดา สนประดิพัทธ์ กระถินณรงค์ เป็นต้น

- ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในการผลิตทั้งภายในประเทศและการส่งออก

- ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ แก่ผู้ปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๑.๒ สนับสนุนกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่สีเขียว

- เพาะชำกล้าไม้คุณภาพแจกจ่ายประชาชน หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และผู้สนใจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้เพื่อพื้นที่สีเขียว ทั้งไม้โตเร็วและไม้โตช้า

- เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการผลิตกล้าไม้

- ติดตามและประเมินผลการแจกจ่ายกล้าไม้และการปลูกต้นไม้ตามหลักสถิติ รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๒. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย

- วิจัยเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม

- พัฒนาและต่อยอดงานวิจัยด้านป่าไม้สู่เชิงพาณิชย์

- สนับสนุน ส่งเสริมการวิจัย และสร้างวัฒนธรรมการวิจัย

แบบบูรณาการ

๑๒.๒ พัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านป่าไม้

- พัฒนากลไกและบูรณาการงานวิจัยด้านป่าไม้

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานวิจัย (Intrastructure)

เครื่องมือ และเทคโนโลยี การวิจัยให้เหมาะสมและทันสมัย

- เสริมสร้างและสนับสนุนผลงานวิจัยให้มีมาตรฐาน

- ผลงานวิจัยสามารถนำไปขอรับความคุ้มครองทรัพย์สิน

ทางปัญญา

- พัฒนาระบบติดตามและประเมินผล

- พัฒนาศักยภาพนักวิจัย และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

- พัฒนาองค์การวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ระดับชาติ

- ประสานความร่วมมือการวิจัยด้านป่าไม้ทั้งในและต่างประเทศ

๑๒.๓ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีผลการวิจัยด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิจัยด้านป่าไม้และให้บริการข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Network)
- เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านป่าไม้
- บริการทางด้านวิชาการป่าไม้เชิงรุก โดยหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile unit)
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้เพื่อสร้างอาชีพรายได้ และต่อยอดเชิงพาณิชย์
- สร้างเครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

๑๓. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๓.๑ พัฒนาบุคลากรในด้านการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ การเพาะชำกล้าไม้

๑๓.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ชนิดไม้ที่มีมูลค่า รวมทั้งองค์ความรู้ในด้านการปลูก การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์และการตลาด

๑๓.๓ พัฒนาเทคนิคการใช้ประโยชน์ไม้ที่มีมูลค่า เทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑๓.๔ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๓.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลด้านพลังงานจากไม้และชีวมวล
- รวบรวมและจัดทำข้อมูลด้านป่าไม้เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- รวบรวมและจัดทำงานวิจัยสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๓.๖ พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลไม้เศรษฐกิจแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) รวมถึงช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลและการรับบริการ

๑๔. พัฒนามาตรการทางการคลัง การเงิน และระบบตลาดเพื่อสร้างแรงจูงใจปลูกไม้เศรษฐกิจ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๔.๑ พัฒนาระบบและกลไกมาตรการทางการคลังและการเงินเพื่อส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร รวมถึง มาตรการต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจมากขึ้น

๑๔.๒ จัดหาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน ในการปลูกป่าเศรษฐกิจ รูปแบบต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๑๔.๓ ประสานเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชนที่ดำเนินการ ส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร ให้ส่งเสริมการปลูก หรือรับซื้อผลิตผลที่ผลิตในที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์อย่างถูกกฎหมาย

๑๔.๔ ส่งเสริมบทบาทธุรกิจภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ เศรษฐกิจ

๑๔.๕ พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม้เศรษฐกิจเพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถด้านการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

๑๔.๖ สนับสนุนการตั้งวิสาหกิจชุมชน ผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลไม้ได้เร็ว

๑๕. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจแบบ ครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๕.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย ผู้ปลูกป่าที่เข้มแข็ง

๑๕.๒ สร้างเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจต้นแบบ

๑๕.๓ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายผู้ปลูกป่า

๑๕.๔ เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกป่าต่าง ๆ และแหล่งรับซื้อไม้ เพื่อประโยชน์ในด้านบริการจัดการสวนป่าการส่งเสริมการลงทุน ด้านการตลาด

๑๕.๕ ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจสำหรับเกษตรกรรายย่อย

๑๕.๖ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านไม้เศรษฐกิจ สู่เกษตรกรและผู้ประกอบการ

๑๕.๗ ผลักดันไม้เศรษฐกิจสู่การพัฒนาอาชีพเกษตรกรและ ผู้ประกอบการ

๑๖. พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่ได้ มาตรฐานอย่างยั่งยืน (Forest Certification System)

แนวทางการดำเนินงาน

๑๖.๑ พัฒนา National Criteria & Indicators (C&I) และ Chain of Custody (CoC) ที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ อย่างยั่งยืน โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑๖.๒ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วน ในการดำเนินการตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ (Forest certification) ของชาติ

๑๖.๓ ดำเนินการผลักดันมาตรฐานของชาติให้เป็นที่ยอมรับและ
เทียบเท่ามาตรฐานระดับสากล

๑๖.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อยกระดับสู่
มาตรฐานของชาติ

๑๖.๕ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพร
ครบวงจร เพื่อให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจาก
ป่าไม้และสมุนไพร

๑๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย

แนวทางการดำเนินงาน

๑๗.๑ พัฒนาและบูรณาการศูนย์และสถานีวิจัยที่มีอยู่แล้วเพื่อ
รองรับงานวิจัยทั้งหมดของกรมป่าไม้

๑๗.๒ พัฒนาและบูรณาการห้องปฏิบัติการงานวิจัยในทุก ๆ ด้าน
เพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล

๑๗.๓ พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและการวิจัยด้านการป่าไม้เพื่อ
มาตรฐานสากล

๑๗.๔ พัฒนาและบูรณาการแหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมพืชที่ใช้ใน
การทดลองวิจัยและจัดเก็บเมล็ดไม้พันธุ์ดี

๑๗.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้สายพันธุ์ดีสู่ชุมชน

๑๗.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการวิจัย
สู่มาตรฐานสากล

๑๗.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย

๑๗.๘ ส่งเสริมและบำรุงรักษาแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย

๑๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑๘.๑ ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อเพิ่ม
มูลค่างานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

๑๘.๒ สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาสวนป่าเศรษฐกิจและการใช้
ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๑๘.๓ ส่งเสริมและถ่ายทอดนวัตกรรมต่าง ๆ ในการปลูกและการใช้
ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ของเกษตรกรหรือชุมชน

๑๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ทั้ง ๔ ภาค
เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๑๘.๕ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ

๑๘.๖ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านป่าไม้และระบบสารสนเทศ

-
-
- ๑๘.๗ สัมมนาและฝึกอบรมองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชน
 - ๑๘.๘ บริหารจัดการงานวิจัยด้านป่าไม้เพื่อขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
 - ๑๘.๙ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้และของป่า
 - ๑๘.๑๐ พัฒนาศูนย์ส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าทั้ง ๒ ศูนย์
 - ๑๘.๑๑ จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ๑๐ กลุ่ม
 - ๑๘.๑๒ ส่งเสริมและจัดทำกาเพาะชำกล้าของป่าเพื่อชุมชน

๑๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑๙.๑ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจากป่าการปลูกในถิ่นกำเนิดและนอกถิ่นกำเนิด
- ๑๙.๒ ศึกษาและสำรวจปริมาณและความหนาแน่นของพืชสมุนไพรในป่า
- ๑๙.๓ ศึกษาสาระสำคัญในพืชสมุนไพรหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ
- ๑๙.๔ จัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ของพืชสมุนไพรในรูปแบบศูนย์เรียนรู้เพื่อถ่ายทอดสู่ชุมชน
- ๑๙.๕ จัดตั้งศูนย์รวมพันธุ์เพื่อการเรียนรู้พืชสมุนไพรหายากในแต่ละท้องถิ่น
- ๑๙.๖ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ
- ๑๙.๗ ศึกษาและสำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางยา

๒๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒๐.๑ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างฐานความรู้ในงานด้านป่าไม้
 - พัฒนานวัตกรรมวัสดุทดแทนไม้เพื่อเสริมสร้างผลผลิตภาพของชุมชน
 - วิจัยและพัฒนาไม้และของป่าในสวนป่าเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มมูลค่าและการใช้ประโยชน์

-
- วิจัยและพัฒนาคุณภาพของการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์
 - ศึกษาการสกัดดีเอ็นเอจากชิ้นไม้สกุล Hopea และไม้สกุล

Shorea

- ศึกษาการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนสวนยางพาราเป็นป่าอย่าง
แบบยั่งยืน: หลักฐานจากวิธีการทดลองทางเลือกในพื้นที่ภาคใต้
ของประเทศไทย

๒๐.๒ การวิจัยและพัฒนางานป่าไม้

- พัฒนาสายพันธุ์ลูกผสมพันธุ์ไม้สกุลอะคาเซียเพื่อสวนป่า
และอุตสาหกรรม

- ศึกษาการจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร
(ระยะที่สอง)

- ศึกษาการใช้ประโยชน์สีเขียวเปลือกและสีเขียวแก่น

- ศึกษาการใช้ประโยชน์ไม้ตามศักยภาพการใช้

- วิจัยและพัฒนานวัตกรรมไม้เพื่อเศรษฐกิจชุมชน

- ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแมลงและเห็ดราในระบบ
นิเวศป่าสนและการใช้ประโยชน์เนื้อไม้สน

- ศึกษาและทดสอบความเพิ่มพูนทางพันธุ์ของสัก

๒๐.๓ เพิ่มศักยภาพงานวิจัยด้านป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล

๒๐.๔ ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงและความสัมพันธ์ของป่าไม้เพื่อ การเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ในขั้นพื้นฐาน

๒๐.๕ พัฒนาค้นคว้าการนำเอาผลการวิจัยประยุกต์ไปใช้ทดลอง แก้ไขปัญหาหรือนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

๒๐.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่าง นักวิจัยสถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

๒๐.๗ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยที่สอดคล้องกับ ความต้องการของทุกภาคส่วน

๓.๓.๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนากิจการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และเขตชนบท

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและ
ชนบทให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลรักษาป่าไม้ใน
พื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยจัดทำแผนที่ข้อมูลพื้นที่ป่าที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงาน
ต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนการดูแลรักษาต่อไป พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ ในการดูแลรักษา
ต้นไม้ม โดยจัดชุดปฏิบัติการรุกขกรไปสาธิตและฝึกอบรมวิธีการบำรุงรักษาต้นไม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
โดยเฉพาะต้นไม้ม “ทรงปลูก” ตามพื้นที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดชุดครูป่าไม้ไปให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้เกิด

ความรักและหวงแหนในต้นไม้และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ประชาชนได้อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี

กรมป่าไม้จะสนับสนุนกล้าไม้ให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ในที่อยู่อาศัยและส่งเสริมให้อปท. เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและสนับสนุนกล้าไม้ เพื่อเป็นแหล่งนันทนาการและการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนบริเวณใกล้เคียง โดยกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ และติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในภาพรวมจากการแปลตีความจากภาพถ่ายดาวเทียมซึ่งปัจจุบันได้มีการสำรวจทุก ๆ ปี ต่อไป

เป้าหมาย :

1. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๔.๙๖๑๖ ล้านไร่
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียว ๑,๗๕๖ แห่ง

แนวทางย่อย :

1. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้
2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
4. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางประชารัฐ

ตัวชี้วัด :

1. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๔.๙๖๑๖ ล้านไร่
2. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ๒,๐๒๕.๑๓๗๖ ล้านกล้า
3. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ๔,๕๐๐ แห่ง
4. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรกรป่าไม้ ๒๔ ศูนย์

วิธีการ :

1. **เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท**

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.1 สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้มีพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- 1.2 กำหนดเป้าหมายสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่เหมาะสม
- 1.3 จัดตั้งป่าในเมืองที่เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- 1.4 ดูแล บำรุง รักษาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๒. พัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีศักยภาพเพื่อเป็นแหล่งนันทนาการ

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ ประชุมแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรอบพื้นที่

๒.๒ สำรวจพื้นที่ วางผังบริเวณ แบ่งเขตการจัดการ และประเมินศักยภาพพื้นที่

๒.๓ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเป็นแหล่งนันทนาการ

๒.๔ กำหนดพัฒนากิจกรรมนันทนาการ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ สำรวจความต้องการกล้าไม้ของประชาชน/หน่วยงานท้องถิ่น

๓.๒ สนับสนุนกล้าไม้ เพื่อนำไปปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

๓.๓ สนับสนุนกล้าไม้แก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน รัฐวิสาหกิจ วัด โรงเรียน และประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๔ ติดตามและประเมินผลการนำกล้าไม้ไปปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๕ สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการติดตามและการเข้าร่วมการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๖ พัฒนาและส่งเสริมกล้าไม้ประจำท้องถิ่น

๓.๗ พัฒนากล้าไม้พันธุ์ดี

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สร้างความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐ ประชาชน และเอกชนในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๔.๓ เสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนในการจัดการป่าในเมือง

๔.๔ สร้างแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๕. ส่งเสริมและพัฒนาางานด้านรกรกขกร

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ จัดตั้งศูนย์ประสานงานชุดปฏิบัติการงานด้านรกรกขกรกรมป่าไม้

๕.๒ สร้างเครือข่ายรกรกขกรในพื้นที่ทั่วประเทศ

-
-
- ๕.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านรุกรกรกรมให้แก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
 - ๕.๔ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการทั่วประเทศเพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล
 - ๕.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานรุกรกรกรมและการจัดการด้านรุกรกรกรม

๓.๓.๖ แนวทางการพัฒนาที่ ๖ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

- เป้าหมาย :**
๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย
 ๒. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ
 ๓. บุคลากรมีสมรรถนะสูง
 ๔. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
 ๕. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย
 ๖. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน
- แนวทางย่อย :**
๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
 ๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้ โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้
 ๓. พัฒนากฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
 ๔. การพัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
 ๕. การให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้
 ๖. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้
- ตัวชี้วัด :**
๑. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 ๒. มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล
 ๓. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้านการปฏิบัติราชการตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด
 ๔. มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า
 ๕. ระดับความพึงพอใจต่อการรับบริการของผู้ใช้บริการ
 ๖. กฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขให้มีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเป็นไปตามมาตรฐานสากล
 ๗. มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมาย

-
-
๘. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศประสบความสำเร็จ
 ๙. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ
 ๑๐. ร้อยละ ๘๐ ของผู้มาขอรับการบริการได้รับใบรับรองชนิดและคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด

วิธีการ :

๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย

แนวทางการจัดการ

- ๑.๑ เชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งองค์กร
- ๑.๒ เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๓ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการการใช้ข้อมูล
- ๑.๔ พัฒนานวัตกรรมการให้บริการสารสนเทศ เช่น AI เป็นต้น
- ๑.๕ สร้างหน้าจอสแสดงผล (DASH BOARD) สรุปสำหรับผู้บริหาร
- ๑.๖ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารด้านการป่าไม้
- ๑.๗ พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในด้านการรวบรวม จัดเก็บข้อมูล และการเรียกใช้ข้อมูล
- ๑.๘ พัฒนาอุปกรณ์สารสนเทศให้พอเพียงกับการใช้งานของเจ้าหน้าที่

๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพการบริหารองค์กรในทุกระดับ ทั้งด้านโครงสร้างระบบงาน และการบริหารบุคคล
- ๒.๒ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของการพัฒนาประเทศ
- ๒.๓ พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อรองรับการพัฒนางานในทุกด้าน
- ๒.๔ พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
- ๒.๕ พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อรองรับการบริหารงานป่าไม้

๓. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ วิเคราะห์และทบทวน กฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ทุกระดับ

๓.๒ เสนอขอพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัจจุบันให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้

๔. พัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ การบูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ กับอาเซียน และนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐ และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ

๔.๒ รองรับการอนุวัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

๔.๓ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามข้อตกลงและพันธกรณีด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๔ นำกลไกความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศมาดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

๔.๕ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามแผนและข้อตกลงที่เกี่ยวข้องทรัพยากรป่าไม้ภายใต้ประชาคมอาเซียน

๔.๖ ส่งเสริมศักยภาพให้กับบุคลากรของกรมป่าไม้ให้มีความพร้อม/มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๕. ด้านการอนุญาต

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ให้บริการการอนุญาตด้านอุตสาหกรรมไม้ / ไม้และของป่า / ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ / การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่

๕.๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. เลื่อยโซ่ยนต์

๕.๓ ติดตามตรวจสอบการให้บริการหลังการอนุญาต

๕.๔ เพิ่มศักยภาพการอนุญาตด้านการป่าไม้

๕.๕ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการอนุญาต

๖. ด้านการรับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ พัฒนาระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้

๖.๒ ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

๗. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

๗.๒ ออกใบรับรองชนิด (ชื่อวิทยาศาสตร์) และคุณสมบัติไม้เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบตามชนิดไม้ทั้งตามกฎหมายในประเทศและตามข้อตกลงหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าไม้

๗.๓ การพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้ตามหลักวิชาการด้านการตรวจพิสูจน์เนื้อไม้เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้ในด้านการดำเนินคดีด้านป่าไม้

๗.๔ พัฒนาเทคโนโลยีโดยการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ในการตรวจพิสูจน์ไม้

๗.๕ จัดตั้งห้องปฏิบัติการในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของไม้

สรุปกรอบแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้
ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

กรอบแผนปฏิบัติราชการกรมป่าไม้ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

[illegible]

เป้าหมายหลักกรมป่าไม้ : 1) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว 5.9 ล้านไร่

2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม 12.5 ล้านไร่

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน

เป้าหมายแนวทางการพัฒนา พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยกรมมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่

แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 61 - 65		ปี 66 - 70		ปี 71 - 75		ปี 76 - 80		รวม		หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ	
				เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน			
1. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน	พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยกรมมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่	1) ส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยกรมมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน (1) ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการ (2) ส่งเสริมเตรียมการจัดตั้งป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (3) ส่งเสริมการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (4) การจัดทำแนวเขตและแบ่งบริเวณการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน (5) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	-	852,331,000	-	1,940,500,000	6,115	686,250,000	17,000	1,150,000,000	-	4,629,081,000			
			1. กิจกรรมหลักส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน													
			1.1 กิจกรรมส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าไม้ชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน													
			- กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน	8,172	492,180,000	14,000	815,500,000	2,310	115,500,000	14,000	700,000,000	15,000	2,123,180,000	สจช.		
			- กิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	3,695	354,991,000	7,500	1,125,000,000	3,805	570,750,000	3,000	450,000,000	15,000	2,500,741,000	สจช.		
			- กิจกรรมจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	72	5,160,000	-	-	-	-	-	-	72	5,160,000	สจช.		
				154 แห่ง	11,950 ไร่	478,568,800	260 แห่ง	13,000 ไร่	1,151,814,500	260 แห่ง	13,000 ไร่	1,151,814,500	1,025 แห่ง	51,250 ไร่	3,934,012,300	
2. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน	พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่	1) ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์รวมกิจกรรมชีวิตการมีสวนร่วม (1) พัฒนาป่าชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งและส่งเสริมแล้ว (2) จัดทำแปลงสาธิตป่าต้นน้ำอาหารชุมชน (3) ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการจัดการป่าชุมชน (4) การพัฒนาป่าชุมชนเพื่อก้าวสู่สากลทั้งชุมชน** (5) พัฒนาป่าชุมชนเป็นแหล่งฟื้นฟูภูมิทัศน์เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ไม้พันธุ์ดี (6) ส่งเสริมการปลูกป่ากับชน รวมทั้งพัฒนาและขยายผลเพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้** 2) ส่งเสริมความก้าวหน้าเข้าใจตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 (1) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (2) ประชุมคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (3) สร้างความก้าวหน้าเข้าใจ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชน (4) จัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชน ตามพ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (5) จัดทำบัตรประจำตัวกรรมการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ 3) ประเมินการกักเก็บคาร์บอน (1) ศึกษาการกักเก็บคาร์บอนในป่าชุมชนตามข้อตกลง Paris Agreement เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงและภาวะภูมิอากาศ (2) การจัดทำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาป่าชุมชน (3) การศึกษาและประเมินมูลค่าป่าชุมชน 4) ส่งเสริมปลูกสมุนไพร (1) ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน (2) พัฒนาการใช้ประโยชน์สมุนไพรในป่าชุมชน 5) พัฒนาศักยภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตท้องถิ่นและเกิดภูมิปัญญาอย่างเหมาะสม (1) สาธิตและส่งเสริมระบบวนเกษตร เกษตรธรรมชาติหรือเกษตรเชิงอนุรักษ์ (2) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการใช้ประโยชน์จากป่าที่เหมาะสมของประชาชน (3) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมรายได้ให้ชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สวนป่า, ส่งเสริมการจ้างงานประชาชนในท้องถิ่นหน่วยงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น (4) จัดทำเส้นทางศึกษารวมชาติในป่าชุมชน	2. กิจกรรมหลักพัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน													
			2.1 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้มีการบริหารจัดการโดยกรมมีส่วนร่วม	65 แห่ง / 11,950 ไร่	198,509,200	65 แห่ง / 13,000 ไร่	389,640,000	65 แห่ง / 13,000 ไร่	389,640,000	65 แห่ง / 13,000 ไร่	389,640,000	325 แห่ง / 51,250 ไร่	1,367,429,200	สจช.		
			- กิจกรรมรณพัฒนาอาสาสมัครชุมชน	13 แห่ง	4,119,100	65 แห่ง	20,595,500	65 แห่ง	20,595,500	65 แห่ง	20,595,500	221 แห่ง	65,905,600	สจช.		
			2.2 กิจกรรมส่งเสริมความก้าวหน้าเจ้าใจตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562													
			- กิจกรรมการดำเนินงานตาม พรบ. ป่าชุมชน	68 จังหวัด	74,787,800	68 จังหวัด	289,589,000	68 จังหวัด	289,589,000	68 จังหวัด	289,589,000	68 จังหวัด	943,554,800	สจช.		
			2.3 กิจกรรมรณพัฒนาป่าชุมชนเมืองเพื่อลดสภาวะโลกร้อน	63 แห่ง	95,803,700	65 แห่ง	293,440,000	65 แห่ง	293,440,000	65 แห่ง	293,440,000	258 แห่ง	976,123,700	สจช.		
			- กิจกรรมรณส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว	13 แห่ง	5,210,000	65 แห่ง	26,050,000	65 แห่ง	26,050,000	65 แห่ง	26,050,000	221 แห่ง	83,360,000	สจช.		
			- กิจกรรมรณส่งเสริมการกักเก็บคาร์บอน													
			2.4 กิจกรรมรณปลูกสมุนไพร													
			- กิจกรรมรณส่งเสริมปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน (ไร่)	2,600	11,565,600	5,000	22,500,000	5,000	22,500,000	5,000	22,500,000	17,600	79,065,600	สจช.		
			2.5 กิจกรรมรณพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและเกิดภูมิปัญญาอย่างเหมาะสม	204	88,573,400	250	110,000,000	250	110,000,000	250	110,000,000	954	418,573,400	สจช.		
			- กิจกรรมรณจัดทำเส้นทางศึกษารวมชาติ (กม.)													
				-	70,445,900	-	67,885,500	-	67,885,500	-	67,885,500	120,936	274,102,400			
3. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว	เครือข่ายป่าชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ จำนวน 68 เครือข่าย (จังหวัด)	1) ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (1) สร้างเครือข่ายป่าชุมชน องค์การและราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (2) พัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ (3) จัดทำโครงการท่องเที่ยวชุมชน โดยมีพระสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และจัดทำรายละเอียดขอบเขตที่พึงประสงค์ (4) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชน 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน (1) จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายป่าชุมชน รวมทั้งสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดการบริหารจัดการป่าชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อประสานองค์ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชน (2) พัฒนาป่าชุมชนให้เป็นฐานในการสร้างกลุ่มหรือเครือข่ายความร่วมมือด้านต่างๆ ในชุมชน (3) สร้างเครือข่ายป่าชุมชนของประเทศเพื่อประสานความร่วมมือและถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างป่าชุมชน ทั้งเครือข่ายป่าชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด และระดับภาค และระดับประเทศ (4) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนทุกระดับ (5) พัฒนาและสร้างป่าชุมชนต้นแบบในแต่ละภูมิภาคหรือให้ครอบคลุมตามความหลากหลายของระบบนิเวศป่าไม้ของประเทศ และดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนต้นแบบให้เป็นที่ยู่ออย่างกว้างขวาง ส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนต้นแบบให้สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน	3. กิจกรรมหลักสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว 3.1 กิจกรรมส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ - กิจกรรมรณพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ (แห่ง) 													

[illegible]

เป้าหมายแนวทางการพัฒนา

1. พื้นฐานเชิงคุณภาพ
2. ส่งเสริมการเห็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 61 - 65		ปี 66 - 70		ปี 71 - 75		ปี 76 - 80		รวม		หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
				เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน	เป้าหมาย	วงเงิน		
		- ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในการผลิต ที่ภายในประเทศและการส่งออก - ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการในการเพิ่มผลผลิต และรายได้แก่ผู้ปลูกป่าเศรษฐกิจ (2) สนับสนุนกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่สีเขียว - สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ประกอบการรายย่อย หน่วยยามาตรฐาน และผู้สนใจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้เพื่อพื้นที่สีเขียว ทั้งไม้โตเร็วและไม่โตเร็ว** - เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการผลิตกล้าไม้ - ติดตามและประเมินผลการแจกจ่ายกล้าไม้และการปลูกต้นไม้ตามหลักสถิติ รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย													
		4) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในเศรษฐกิจแบบวงจร (1) ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย - วิจัยเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยกรมมีส่วนร่วม - พัฒนาและต่อยอดงานวิจัยด้านป่าไม้สู่เชิงพาณิชย์ - สนับสนุน ส่งเสริมการวิจัย และสร้างวัฒนธรรมการวิจัยแบบบูรณาการ (2) พัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านป่าไม้ - พัฒนาบุคลากรและบุคลากรงานวิจัยด้านป่าไม้ - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานวิจัย (Infrastructure) เครื่องมือ และเทคโนโลยี การวิจัยให้เหมาะสม และทันสมัย - เสริมสร้างและสนับสนุนผลงานวิจัยให้มีมาตรฐาน - ผลานาวิจัยสามารถนำไปประโยชน์ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา - พัฒนาระบบติดตามและประเมินผล - พัฒนาศักยภาพนักวิจัย และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ - พัฒนาองค์การการวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ระดับชาติ - ประสานความร่วมมือการวิจัยด้านป่าไม้ทั้งในระดับต่างประเทศ (3) พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีผลการวิจัยด้านป่าไม้ - จัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิจัยด้านป่าไม้และให้บริการข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Network) - แยกแยะผลงานวิจัยด้านป่าไม้ - บริการทางด้านวิชาการป่าไม้เชิงรุก โดยหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile unit) - ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ และต่อยอดเชิงพาณิชย์ - สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญผลงานวิจัยด้านป่าไม้	6.4 กิจกรรมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในเศรษฐกิจแบบวงจร - กิจกรรม ... - กิจกรรม ... - กิจกรรม ...												
		5) เสนอหลักการดำเนินการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม่เศรษฐกิจแบบวงจร (1) พัฒนาบุคลากรในด้านส่งเสริมการส่งเสริมไม่เศรษฐกิจ การเพาะชำกล้าไม้ (2) ศึกษาและวิเคราะห์ชนิดไม้ที่มีมูลค่า รวมทั้งองค์ความรู้ ในด้านการปลูก การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์ และการตลาด (3) พัฒนาเทคนิคการใช้ประโยชน์ไม้ที่มีมูลค่า เทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อสนับสนุนการปลูกไม่เศรษฐกิจ (4) สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการปลูกป่าเศรษฐกิจ (5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านป่าไม้ - จัดทำข้อมูลด้านพลังงานจากไม้และชีวมวล - รวบรวมและจัดทำข้อมูลด้านป่าไม้เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - รวบรวมและจัดทำงานวิจัยสนับสนุนโพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น (6) พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลไม่เศรษฐกิจแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) รวมถึงช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลและการบริการ (6) พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม่เศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความสามารด้านการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ (6) สนับสนุนการคว่ำสารพิษบน ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ไม้โตเร็ว**	6.5 กิจกรรมพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม่เศรษฐกิจแบบวงจร - กิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลไม้ สถิติไม้ เพื่อสนับสนุนการประเมินกาคัด Rules of Origin (ROO) ตามกฎ AEC และการออกใบอนุญาตส่งออก - กิจกรรมศูนย์บริการข้อมูลไม่เศรษฐกิจแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ	36,900 ราย 24 ศูนย์	16,214,700 1,200,000	29,100 ราย 24 ศูนย์	14,524,500 6,000,000	29,100 ราย 24 ศูนย์	14,524,500 6,000,000	29,100 ราย 24 ศูนย์	14,524,500 6,000,000	124,200 ราย 24 ศูนย์	59,788,200 19,200,000	สทศ. สทศ.	
		6) พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม่เศรษฐกิจแบบวงจร (1) พัฒนาระบบและกลไกมาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อส่งเสริมการปลูกไม่เศรษฐกิจแบบวงจร จัดตั้งกองทุนส่งเสริมไม่เศรษฐกิจแบบวงจร รวมถึง มาตรการต่างๆเพื่อจูงใจให้ประชาชนปลูกไม่เศรษฐกิจมากขึ้น (2) จัดหาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน ในการปลูกป่าเศรษฐกิจรูปแบบต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (3) ประสานเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชนที่ดำเนินการส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลิตภัณฑ์จากเกษตร ให้ส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างถูกกฎหมาย (4) ส่งเสริมบทบาทธุรกิจภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการปลูกไม่เศรษฐกิจ (5) พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม่เศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความสามารด้านการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ (6) สนับสนุนการคว่ำสารพิษบน ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ไม้โตเร็ว**	6.6 กิจกรรมพัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม่เศรษฐกิจแบบวงจร - กิจกรรมโครงการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมไม่เศรษฐกิจแบบวงจร - กิจกรรมส่งเสริมการตลาดไม่เศรษฐกิจในต่างประเทศและฐานข้อมูลอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ในการผลิต	1 กองทุน 4 ครั้ง/1 ฐาน	1,000,000 9,562,000	1 กองทุน 10 ครั้ง/1 ฐาน	2,500,000 23,905,000	1 กองทุน 10 ครั้ง/1 ฐาน	2,500,000 23,905,000	1 กองทุน 10 ครั้ง/1 ฐาน	2,500,000 23,905,000	1 กองทุน 34 ครั้ง	8,500,000 81,277,000	สทศ. สทศ.	
		7) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม่เศรษฐกิจแบบวงจร (1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้ปลูกป่าที่เข้มแข็ง (2) สร้างเกษตรกรและผู้ประกอบการไม่เศรษฐกิจต้นแบบ (3) สร้างและจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายผู้ปลูกป่า (4) เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกป่าต่างๆ และแหล่งรับซื้อไม้ เพื่อประโยชน์ด้านการจัดการสวนป่า การส่งเสริมการลงทุนด้านการตลาด (5) ส่งเสริมปลูกไม่เศรษฐกิจสำหรับเกษตรกรรายย่อย (6) ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านไม่เศรษฐกิจสู่เกษตรกรและผู้ประกอบการ (7) ผลักดันไม่เศรษฐกิจสู่การพัฒนาอาชีพเกษตรกรและผู้ประกอบการ	6.7 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม่เศรษฐกิจแบบวงจร - กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกไม่เศรษฐกิจต้นแบบ เพื่อเป็น smart farmer - กิจกรรมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพด้านป่าไม้ ธุรกิจไม้ และสายพันธ์ที่เกี่ยวข้อง - กิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ด้านอุตสาหกรรมไม้	20 คน 2 วิชาชีพ 2 เครือข่าย	750,000 550,000 3,984,000	50 คน 5 วิชาชีพ 5 เครือข่าย	3,750,000 2,750,000 9,960,000	50 คน 3 วิชาชีพ 5 เครือข่าย	3,750,000 2,750,000 9,960,000	50 คน - 5 เครือข่าย	3,750,000 - 9,960,000	170 คน 10 วิชาชีพ 170 คน	12,000,000 6,050,000 33,864,000	สทศ. สทศ. สทศ.	
	พื้นที่ส่วนป่าเศรษฐกิจและปริมาณผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น	8) พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายภายใต้มาตรฐานเอซียูซีเอ็น (Forest Certification System) (1) พัฒนา National Criteria & Indicators (C&I) และ Chain of Custody (CoC) ที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยบูรณาการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (2) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วนในการดำเนินการตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ (Forest certification) ของชาติ (3) ดำเนินการผลักดันมาตรฐานของชาติให้เป็นที่ยอมรับและเทียบเท่ากับมาตรฐานระดับโลก (4) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อยกระดับมาตรฐานของชาติ (5) สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้และสนับสนุนโพรวงจร เพื่อให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้และสนับสนุนโพร**	6.8 พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายที่ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน(Forest Certification System) - กิจกรรมจัดทำมาตรฐานรับรองการป่าไม้เพื่อรองรับ พรบ. สวนป่า และมาตรฐานอื่นๆ ในระดับสากล - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อการตรวจรับรองป่าไม้	5 แห่ง 600 คน	1,637,100 2,000,000	5 แห่ง 3,000 คน	1,637,100 10,000,000	5 แห่ง 3,000 คน	1,637,100 10,000,000	5 แห่ง 3,000 คน	1,637,100 10,000,000	5 แห่ง 9,600 คน	6,548,400 32,000,000	สทศ. สทศ.	
				312 แห่ง	270,856,800	300 แห่ง	250,000,000	300 แห่ง	250,000,000	300 แห่ง	250,000,000	1,212 แห่ง	1,020,856,800		
7. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย	ร้อยละ 80 ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้ภายในระยะเวลาที่กำหนด	(1) พัฒนาและบูรณาการศูนย์และสาขาวิจัยที่มีอยู่แล้วเพื่อรองรับงานวิจัยทั้งหมดของงานป่าไม้ (2) พัฒนาและบูรณาการห้องปฏิบัติการงานวิจัยในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล (3) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและการวิจัยด้านการป่าไม้เพื่อมาตรฐานสากล (4) พัฒนาและบูรณาการแหล่งรวมนักวิจัยรวมทั้งใช้ในการทดลองวิจัยและจัดเก็บเมล็ดพันธุ์พืช (5) ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้สายพันธุ์ดีสู่ชุมชน (6) ส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการวิจัยสู่มาตรฐานสากล (7) ส่งเสริมและสนับสนุนแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย (8) ส่งเสริมและบำรุงรักษาแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย	7. กิจกรรมหลักบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย - กิจกรรมบริหารจัดการงานวิจัย	312 แห่ง	270,856,800	300 แห่ง	250,000,000	300 แห่ง	250,000,000	300 แห่ง	250,000,000	1,212 แห่ง	1,020,856,800	สวท.	
				20 ศูนย์	58,697,200	50 ศูนย์	58,594,000	50 ศูนย์	58,594,000	50 ศูนย์	58,594,000	170 ศูนย์	234,479,200		
8. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน	ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวนไม่น้อยกว่า 170 ชุมชน	(1) ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิจัยสู่ชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่างานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ (2) สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาสวนป่าเศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด	8. กิจกรรมหลักพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน - กิจกรรมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ - กิจกรรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์ไม้ป่าต้นเป็นต้นขึ้นเป็นพืชเศรษฐกิจ จังหวัดยะลา	20 ศูนย์ มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม 5 ชนิด	50,218,300 8,478,900	50 ศูนย์ มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม 5 ชนิด	50,000,000 8,594,000	50 ศูนย์ มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม 5 ชนิด	50,000,000 8,594,000	50 ศูนย์ มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม 5 ชนิด	50,000,000 8,594,000	170 ศูนย์ มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม 5 ชนิด	200,218,300 34,260,900	สวท. สทศ.	
		(3) ส่งเสริมและถ่ายทอดนวัตกรรมต่าง ๆ ในการปลูกและการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ของเกษตรหรือชุมชน (4) ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ทั้ง 4 ภาคเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน (5) ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ (6) พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านป่าไม้และระบบสารสนเทศ (7) สืบเสาะและสืบค้นองค์ความรู้ด้านงานวิจัยสู่ชุมชน													

[illegible]

[illegible]

เป้าหมายหลักกรมป่าไม้ : 1) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว 5.9 ล้านไร่

2) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม 12.5 ล้านไร่

แนวทางการพัฒนาที่ 6 การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

เป้าหมายแนวทางการพัฒนา

1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย

2. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ

3. บุคลากรมีสมรรถนะสูง

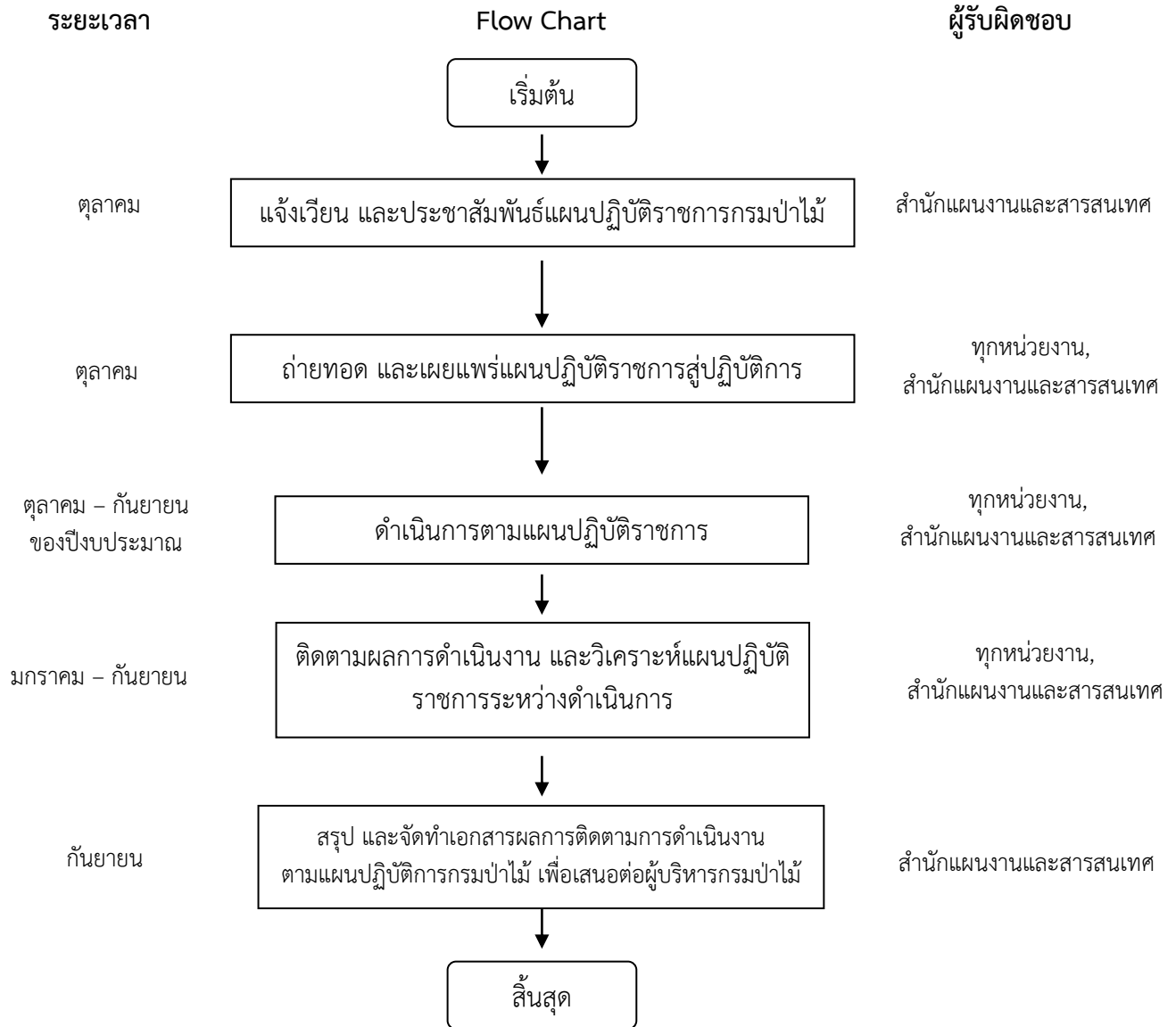
4. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

5. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย

6. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน

แนวทางย่อย	ตัวชี้วัดของแนวทางย่อย	วิธีการ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 61 - 65		ปี 66 - 70		ปี 71 - 75		ปี 76 - 80		รวม		หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
				เป้าหมาย 19 ระบบ	วงเงิน 116,394,600.00	เป้าหมาย 19 ระบบ	วงเงิน 157,288,000.00	เป้าหมาย 19 ระบบ	วงเงิน 157,288,000.00	เป้าหมาย 19 ระบบ	วงเงิน 157,288,000.00	เป้าหมาย 34 ระบบ	วงเงิน 588,258,600.00																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
1. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้	ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1) ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย (1) เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) เพิ่มช่องทางเข้าถึงบริการการใช้อิข้อมูล (4) พัฒนาระบบการให้บริการสารสนเทศ เช่น AI (5) สร้างหน้าจอแสดงผล (DASH BOARD) สรุปสำหรับผู้บริหาร (6) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารด้านการป่าไม้ (7) พัฒนาศูนย์ข้อมูลให้มีความพร้อมในด้านการรวบรวม จัดเก็บข้อมูล และการเรียกใช้ข้อมูล (8) พัฒนาศูนย์สารสนเทศให้เพื่อเพื่การใช้งานครองเจ้าหน้าที่	โครงการการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ 1. กิจกรรมหลักปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ 1.1 กิจกรรมปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย - กิจกรรมพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ - กิจกรรมพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของระบบ NSW	14 ระบบ	99,351,800	14 ระบบ	137,288,000	14 ระบบ	137,288,000	14 ระบบ	137,288,000	14 ระบบ	511,215,800	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				5 ระบบ	17,042,800	5 ระบบ	20,000,000	5 ระบบ	20,000,000	5 ระบบ	20,000,000	20 ระบบ	77,042,800																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
				98 โครงการ 4,620 ครั้ง	13,667,563,811	140 โครงการ 6,040 ครั้ง	14,573,857,743	140 โครงการ 6,040 ครั้ง	15,297,581,175	140 โครงการ 6,040 ครั้ง	16,077,827,879	443 โครงการ 23,248 ครั้ง	59,616,830,608																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
2. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานป่าไม้โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้	- มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล - ร้อยละ 80 ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้านการปฏิบัติงานตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด - มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า - ระดับความพึงพอใจต่อการรับบริการของผู้ใช้บริการ	1) พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้ (1) พัฒนาศักยภาพการบริหารองค์การในทุกระดับทั้งด้านโครงสร้าง ระบบงาน และการบริหารบุคคล (2) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์การเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในด้านต่างๆตามบริบทของการพัฒนาประเทศ (3) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อรองรับการพัฒนางานในทุกด้าน (4) พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ ระหว่างประเทศ (5) พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อรองรับการบริหารงานป่าไม้	2. กิจกรรมหลักพัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้านเพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้ 2.1 กิจกรรมพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานป่าไม้ - กิจกรรมอำนาจการงานบริหารกลาง (สำนักบริหารกลาง) - กิจกรรมอำนาจการงานแผนงานและสารสนเทศ - กิจกรรมอำนาจการงานตรวจสอบภายใน - กิจกรรมส่งเสริมงานด้านต่างประเทศ - กิจกรรมการบริการประชาชน - กิจกรรมพัฒนาศูนย์ภาพการปฏิบัติงานราชการ - กิจกรรมบริหารจัดการงานนิติการ - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร (สำนักบริหารกลาง) - กิจกรรมหลักปรับปรุง เครื่องมือ และกลไก ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ - กิจกรรมพัฒนาระบบสารสนเทศป่าไม้ - กิจกรรมบริหารงานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ - กิจกรรมอำนาจการงานประชาสัมพันธ์ (สำนักบริหารกลาง) - กิจกรรมเสริมสร้างและพิทักษ์คุ้มครอง ชัยธรรม 2.2 กิจกรรมปรับปรุงการกำหนดพื้นที่ราชการกรมป่าไม้ให้เหมาะสมกับการกิจ (สำนักบริหารกลาง) 2.3 กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กำลังให้สอดคล้องกับการกิจและการปฏิบัติงานโครงสร้างของกรมป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง) 2.4 กิจกรรมจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าและแผนส่งเสริมประสบการณ์ในสายอาชีพ (Career Path) (สำนักบริหารกลาง) 2.5 กิจกรรมโครงการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตสังกัดกรมป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง) 2.6 กิจกรรมการจัดสวัสดิการกรมป่าไม้เพื่อเสริมสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานของบุคลากรกรมป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง) 2.7 กิจกรรมปรับปรุงและพัฒนาสวัสดิการของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง) 2.8 กิจกรรมบุคลากรภาครัฐกรมป่าไม้ (สำนักบริหารกลาง)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							

การถ่ายทอดแผนปฏิบัติราชการสู่การปฏิบัติ

คณะผู้จัดทำ
แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ที่ปรึกษา

นายอรรถพล เจริญชันษา	อธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายปรมินทร์ วงศ์สุวัฒน์	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายจิระศักดิ์ ชูความดี	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นางวราวรรณ ธนะกิจรุ่งเรือง	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ	ที่ปรึกษา

ผู้จัดทำ

นางวิสุตรา อินทองแก้ว	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ สำนักแผนงานและสารสนเทศ	ผู้จัดทำ
นายนิรัญ มโนรัตน์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ	ผู้จัดทำ
นางสาวจุฑารัตน์ บุญรัตน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	ผู้จัดทำ
นางสาวกรรณิมา ปฏิปทาพรรค	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้จัดทำ
นายพิสิฐ เทียนแก้ว	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้จัดทำ

สำนักแผนงานและสารสนเทศ กรมป่าไม้
61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 025614842